శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ (సేవాసంస్థ): తదాదర్శములు: కార్యావళి

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

ప్రప్రథమమున శ్రీరామకృష్ణమిషన్ ఎట్లు స్థాపింపబడినదియు, ఆ సంస్థయొక్క ఆదర్శములు, అది కావించుచున్న సేవాకార్యావళియు నిందు వివరముగ దెలుపబడియున్నవి.

54 పుటలు — వెల : 50 పైసలు

దేవీ మాహాత్మ్యము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

మార్కండేయ పురాణాంతర్గతమగు దేవీమాహాత్మ్యము భక్తులెల్లరు అవశ్యము పఠింపదగిన దివ్యగ్రంథము. పాఠకుల సౌకర్యార్థము శ్లోకములు పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడియున్నవి. ప్రతి శ్లోకమునకు తేటతెల్లమగు తాత్పర్యము గలదు.

పారాయణము చేయగోరు భక్తుల యుపయోగార్థము గ్రంథాదియందు చండికా ధ్యానము, అర్గలాస్తోత్రము, కీలకస్తోత్రము, దేవీకవచమును, గ్రంథాంతమున అపరాధ క్షమాపణస్తోత్రమును, దేవీసూక్తమును పొందుపఱచియున్నాము.

ఈ గ్రంథమును శ్రద్ధాభక్తులతో పారాయణముచేయు భక్తులకు శ్రీదేవీకృపాకటాక్ష వీక్షణప్రసారము తప్పక కలుగును.

170+24 పుటలు — దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము — వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

శ్రీ రామ కృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౬ ౧౯౭౦ - జూన్ : సాధారణ - జ్యేష్ఠము సంచిక ౧౨

విషయ సూచిక

పరమార్థస్తుతి— మూలకర్త : శ్రీ వేదాంత దేశికులవారు
వ్యాఖ్యాత : శ్రీమత్కాంచీ ప్రతివాది భయంకర అణ్ణంగరాచార్యస్వామి ... ౪౦౧

బుద్ధదేవునుపదేశము ... ౪౦౫

శ్రీ శంకరసారస్వతము—శ్రీ జాస్తి నరసరాజు గారు ... ౪౦౮

వేదాంతమనగానేమి?—వక్త : శ్రీ అభేదానందస్వామి
అనువక్త్రి : శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక వరదాప్రాణ ... ౪౧౧

ఉపనిషత్కథావళి*—శ్రీ రాంపల్లి శ్రీరామచంద్రమూర్తిగారు ... ౪౧౩

రసస్వరూపం – రసజ్ఞత – సౌందర్యసృష్టి—కీ. శే. శ్రీ కులపతులు ముట్నూరు కృష్ణరావుగారు ౪౨౦

భాసవిలాసుల కథ—శ్రీ నిర్వాణానందస్వామి ... ౪౨౩

శివానంద లేఖావళి ... ౪౨౫

శివానందస్మృతులు – 37—శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ ... ౪౨౮

వార్తలు – విశేషాలు ... ౪౩౦

గ్రంథపరిచయం ... ౪౩౧

ఫోన్ : 71231 శ్రీ రామకృష్ణప్రభ పోస్టు బాక్సు : 635

1. 1969 జూలై నుండి శ్రీరామకృష్ణప్రభ ఇరవై ఆరవసంపుటం జరుగుతూ ఉంది.
2. చందావివరాలు : ఇండియాలో రూ. 5-00 ; సిలోనులో రూ. 7-00. విడిసంచిక 50 పైసలు.
3. చందాదారులు జాబులలో తమచందాదారుసంఖ్యను చిరునామాను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
4. సంచిక అందకపోతే వారంరోజులలో తెలియజేయాలి.
5. మేము ప్రచురించిన తెలుగుగ్రంథాలలో అనేకములు శ్రీరామకృష్ణప్రభ చందాదారులకు తక్కువవెలకు అందజేయబడును. వివరాలకు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయండి.
6. శ్రీరామకృష్ణప్రభ ప్రముఖసంస్కృతీకేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న ఆధ్యాత్మికవిజ్ఞానపత్రిక. అడ్వర్టైస్మెంట్లకు చక్కని ప్రాపకం. రేట్లకు వ్రాయండి.
7. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపాలని గ్రంథకర్తలకు, ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.

తక్కిన వివరాలకు ఈ చిరునామాకు వ్రాయండి :—

మేనేజరు : శ్రీరామకృష్ణప్రభ ఆఫీసు, శ్రీరామకృష్ణమఠం, మద్రాసు - 4.

ఫోన్ : 71231 పోస్టు బాక్సు : 635

మా మాసపత్రికలు

వేదాంతకేసరి

తత్త్వశాస్త్ర - మత - సంస్కృతివిషయికంగా 1914-వ సంవత్సరంనుండి నడపబడుతుండే ఆంగ్ల మాసపత్రిక.

సాలు చందా: ఇండియాలోను, సింహళంలోను 6 రూపాయలు; ఇతర విదేశాలలో 3 డాలర్లు, లేదా 14 షిల్లింగులు.

శ్రీ రామకృష్ణ విజయం

మత - సాంస్కృతికవిషయికంగా 1921-వ సంవత్సరమునుండి ప్రచురింపబడుతున్న తమిళ మాసపత్రిక.

సాలు చందా: ఇండియాలో ర్సూ 5 లు, సింహళము ర్సూ 7 లు.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

1944-వ సంవత్సరంనుండి ప్రచురింపబడుతూ విశ్వోపజీవ్యమైన ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానామృతమును వెదజల్లే తెలుగు మాసపత్రిక.

సాలు చందా: ఇండియాలో ర్సూ 5 లు, సింహళము ర్సూ 7 లు.

1. చందాదారులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలలో తమ 'చందాదారు సంఖ్య' నుదాహరిస్తూ విలాసాలను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
2. పత్రిక అందకపోతే నెల రెండవ వారాంత్యానికి మాకు తెలుపాలి.
3. చందాదారులకు మేము ప్రచురించిన గ్రంథాలలో కొన్ని తగ్గింపు ధరలకు అందజేస్తాం. వివరాలకు క్రింది విలాసానికి వ్రాయండి.
4. ప్రముఖ సంస్కృతి కేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న యీ ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన పత్రికలు అడ్వర్టైస్మెంట్లకు చక్కని ప్రాపకాలు. రేట్లకు వ్రాయండి.
5. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపవలసినదని గ్రంథకర్తలకు ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.
6. ప్రజారంజకములైన మత - తత్త్వశాస్త్ర - సంస్కృతివిషయిక స్వతంత్ర వ్యాసాలను రచయితలు అందజేస్తే సంపాదకులు కన్నుల కద్దుకొని ప్రచురిస్తారు.
7. పత్రిక స్పెసిమెన్కాపి కోరేవారు 75 పైసల పోస్టేజి పంపాలి.

ఇంకా వివరాలు కావలసినవారు:

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

అనే విలాసానికి వ్రాయండి.

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హక్ల్సి) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.' (సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి. 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల: రూ. 7.50

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు మూడవ కూర్పు వెల: 2.50

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

'అఖిలవిభు శరణొందుమ, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౬ } ౧౯౭౦ – జూన్ : : సాధారణ – జ్యేష్ఠము { సంచిక ౧౨

పరమార్థస్తుతి

మూలకర్త: శ్రీ వేదాంత దేశికులవారు

వ్యాఖ్యాత: శ్రీమత్కాంచీ ప్రతివాది భయంకర అణ్ణంగరాచార్యస్వామి.

(గత సంచిక తరువాయి)

కమలా నిరపాయధర్మపత్నీ కరుణాద్యా స్స్వయ మృత్విజో గుణా స్తే
అవనం శ్రయతా మహీన మాద్యం స చ ధర్మ స్త్వదనన్యసేవనీయః. 5

కమలా=శ్రీమహాలక్ష్మి, నిరపాయధర్మపత్నీ=ఎన్నడును ఎడబాయని ధర్మపత్నిగా నున్నది. కరుణాఅద్యాః=కరుణ మొదలయిన, తేగుణాః=నీగుణములు, స్వయం=తామే, ఋత్విజః=ఋత్విక్కులుగ నున్నవి. శ్రయతాం = ఆశ్రయించినవారిని, అవనం = రక్షించుటే, అహీనం ఆద్యం=ఉత్తమఫలముగ నున్నది. సః ధర్మః చ=ఆశ్రితరక్షణ మనెడి ఆధర్మము త్వత్ అనన్య సేవనీయః = నీకంటె నితరులయినవారికి అనుష్ఠింపశక్యము కానిది.

'ఆహవ' మను పదమునకు యుద్ధ మనియు యజ్ఞ మనియు రెండర్థము లున్నవి. ఆహవపుంగవు డనగా యుద్ధసమర్థుడు యాగసమర్థుడు అను రెండు విధముల అర్థము గ్రహింప వచ్చును. అందలి రెండవయర్థమును చిత్తగించి ఈశ్లోకమున సమర్థించుచున్నారు. యజ్వకు పత్ని ప్రక్కనే యుండవలయును, భగవంతు నెడబాయక లక్ష్మి ప్రక్కనే యున్నది. ఋత్విక్కు లుండ వలయును. ఆస్థానమున నిట భగవంతుని కరుణాదిగుణము లున్నవి. ఆశ్రితసంరక్షణమే వరిష్ఠమయిన యీ యజ్ఞఫలము 'అహీనం ఆద్యం' అనియు 'ఆద్యం అహీనం' అనియు రెండన్వయక్రమములు పొసగును. మొదటిక్రమమున అర్థము ''తఱుగనిఫలము.'' రెండవ క్రమ

మున అర్థము "పరిష్ఠమైన అహీన మనెడి యాగము". అహీనసత్రమునుగూర్చిన విచారము పూర్వ మీమాంసలో మూడవఅధ్యాయమున మూడవపాదములో ఉన్నది. యజుర్వేదమున ఆఱవకాండలోని "త్రిస్రో ఒహీనస్య యజ్ఞస్య" "ద్వాదశాహీనస్య యజ్ఞస్య" అనెడి వాక్యా లను గుర్తింపుడు. ఈశ్లోకపూర్వార్థమును లోతునకు దిగి చూతుమేని లక్ష్మీసాన్నిధ్యముననే భగవంతుని కృప మెఱుగుదేఱు నను నర్థము దేశికులవారికి ఇట వివక్షిత మని తెలియును. రామబాణహతుడైన వాలి రామునితో "సీతాదేవి నీపజ్జ నుండెనేని ఇట్లు క్రూరముగ ప్రవర్తించియుండవు, ఆమె ఎడసి యున్నందుననే ఇట్లు క్రూరముగ నడచుకొంటి" వని చెప్పినట్లు కంబమహాకవి తన రామాయణమున తెల్పియున్నాడు. మహాకవి వేంకటాధ్వరియు లక్ష్మీ సహస్ర మను గ్రంథమున "త్వయ్యే వాయత తే కృపా రఘుపతే ర్దేవస్య సత్యం యతో వైదేహి, త్వదసన్నిధా భగవతా వాలీ నిరాగా హతః నిన్యే కాపి వధం వధూ, స్తవ తు సాన్నిధ్యే త్వదఘవ్యథాం। కుర్వాణో ఒప్యవితః పత న్నశరణః కాకో వివేకోజ్ఝితః" అను శ్లోకమును వ్రాసుచ్చియున్నాడు. దీని తాత్పర్యము:- వైదేహీ, రఘునాథదేవుని కృప నీయధీన మనుట నిజము. మగువను జంపుటయు నిరపరాధియగు వాలిని జంపుటయు రాముడు నీ పరోక్షమున చేసినాడు. వివేకహీనుడైన కాకాసురుడు నీమేనిని గాయపఱచిన మహాపాతకియైనను నీవు సమక్షమున నుండుటచే కాపాడబడినాడు."

కృపణా స్సుధియః కృపాసహాయం శరణం త్వాం రణపుఙ్గవప్రపన్నాః
అపవర్గనయా దనన్యభావా వరివస్యారస మేక మాద్రియన్తే. 6

రణపుఙ్గవ = ఓయుద్ధవీరా, కృపణాః = అకించనులైన, సుధియః = వివేకులు, కృపాసహాయమ్ = కారుణికుడవగు; త్వాం = నిన్ను, శరణంప్రపన్నాః = రక్షకునిగ ఆశ్రయించిన వారై, అనన్యభావాః = పరమైకాంతులై, అపవర్గనయాత్ = మోక్షదశకంటెను, వరివస్యారసంపీకమ్ - ఇహలోకమందే నీకు కైంకర్యము చేయుచుండుటయందలి ఆనందానుభూతిని మాత్రమే ఆద్రియన్తే = అభిలషింతురు.

అకించను లనగా "న ధర్మనిష్ఠోస్మి న చాత్మవేదీ" "నాకు ధర్మమందు నిష్ఠ లేదు, ఆత్మజ్ఞానము లేదు" అని యుండువారు. "సుధియః" వివేకులు అనగా [illegible] ము తప్ప వేఱొక్క తపశ్చర్యకు పూనకుండు అధ్యవసాయము కలవారు. "పాషాణకల్పతయే ముక్తి" అని కొంద అనిరి. "ఆత్యంతికదుఃఖధ్వంసమే ముక్తి" అని కొంద అనిరి. అట్లుకాక పరమ సామ్యాపత్తియే ముక్తి అని యుండువారికి కైంకర్యసామ్రాజ్యమే బ్రహ్మానంద మగు నని తెల్పబడినది. ఆ బ్రహ్మానందమును ఇహలోకముననే అనుభవింపగోరుదు రట పరమైకాంతులు. శ్రీకూరనాథులు శ్రీవైకుంఠ స్తవమున "త్వత్సామ్యమేవభజతామభివాంఛసి త్వమ్" అనుశ్లోకమున "త్వద్దాస్య మేవ విదుషాం పరమం మతం తత్" అనిన శ్రీసూక్తిని ఇచ్చట అనుసంధించుకొన వలెను.

అవధీర్య చతుర్విధం పుమర్థం భవదర్థే వినియుక్తజీవిత స్సన్
లభతే భవతః ఫలాని జన్తు ర్నిఖిలా న్యత్ర నిదర్శనం జటాయుః. 7

జన్తుః = ఏప్రాణియైనను, చతుర్విధమ్ పుమర్థం = ధర్మార్థకామమోక్షము లనెడి పురుషార్థములు నాల్గింటిని, అవధీర్య = లక్ష్యపెట్టక, భవదర్థే=నీకొఱకు, వినియుక్తజీవితఃసన్ = జీవితమును సమర్పించినవాడగు నేని (అతడు) భవతః = నీయొద్దనుండి, నిఖిలాని ఫలాని = సకల ప్రయోజనములను, లభతే=పొందును. అత్రనిదర్శనమ్=ఇందుల కుదాహరణము, జటాయుః = జటాయువే.

నాలుగుపురుషార్థములలో ఏదియు నక్కఱ లేదు. భగవంతునకు ఉపయోగపడుటయే ఆత్మకు కావలసినది అనెడి అధ్యవసాయము కలవారికి భగవంతునొద్దనుండి సకలఫలములును లభించును. అట్లు లభింపగన్నవారు ఎవరైన నున్నారా అనిన జటాయుమహారాజున్నాడు అనుచున్నారు. ధర్మము అర్థము కామము అనెడి త్రివర్గమును అపేక్షింపకుండుట ముముక్షువులకు సహజమే. మోక్షమునైత నపేక్షింపకుండుట భగవత్కైంకర్యరసజ్ఞులవిశేషము. 'జటాయువును పిళ్లైతిరునఱైయూరరయరును దేహము నుపేక్షించిరి' అనెడి శ్రీవచనభూషణ దివ్యసూక్తి యిచ్చట ఆనుసంధించుకొనవలయును.

శరణాగతరక్షణవ్రతీ మాం న విహాతుం రణపుఙ్గ వార్హసి త్వమ్
విదితం భువనే విభీషణో వా యది వా రావణ ఇ త్యుదీరితం తే. 8

రణపుఙ్గవ = ఓ యుద్ధవీరా, శరణాగతరక్షణవ్రతీ = మఱుగుజొచ్చినవారిని కాపాడుటయే వ్రతముగా గల, త్వం = నీవు, మాం = నన్ను, విహాతుం నార్హసి = త్యజించుట తగదు. "విభీషణో వా యది వా రావణః = ఓ సుగ్రీవా, విభీషణుడే కాని స్వయముగ రావణుడే కాని, ఇతి=అని, తేఉదీరితం = నీవు వాక్రుచ్చిన వాక్యము, భువనే విదితమ్=లోకమున ప్రసిద్ధమై యున్నది.

స్వామీ, రణపుంగవా, శరణాగతులను తప్పక రక్షించువ్రతము పూనిన నీవు నన్ను విడుచుట తగదు అని దేశికులవారు చెప్పిరి. అందుకు భగవంతుడు "నాయనా, శరణాగతులను తప్పక రక్షించువ్రతము నా కుండుట నిజమే, కాని నీవు శరణాగతుడవు కావే, నీరక్షణము నా కెట్లు కర్తవ్య మగును?" అని యడిగినట్లు భావించుకొని దేశికులవారు అందులకు జవాబును ఈశ్లోకమున ఉత్తరార్ధమున చెప్పుచున్నారు. నిజముగ శరణాగతులు కాక శరణాగతుల వేషము వేసికొని సమీపించినవారిని సైతము కాపాడుటకు భగవంతు డుబలాటపడుచుండు ననుట శ్రీరామాయణప్రసిద్ధము కదా. విభీషణుడు వచ్చి శ్రీరాముని శరణు జొచ్చెను. 'వీనిహృదయము శుద్ధము కాదు. వీని నంగీకరింపరాదు' అని సుగ్రీవప్రముఖులు చెప్పిరి. అప్పుడు శ్రీరాముడు "మిత్రభావేన సమ్ప్రాప్తం న త్యజేయం కథఞ్చన" "నీకు మిత్రుడను అని చెప్పుకొనుచు వచ్చువానిని ఎంతమాత్రమును త్యజింపను" అని స్వసిద్ధాంతమును చెప్పి "ఆనయైనం హరిశ్రేష్ఠ దత్త మస్యాభయం మయా। విభీషణో వా సుగ్రీవ యది వా రావణః స్వయం" "వాన

రో త్తమా, వానిని పిలుచుకొనిరమ్ము. అతనికి నే నభయ మిచ్చితిని. అతడు విభీషణుడైనను పిలుచుకొనిరమ్ము. నన్ను వంచించుటకై విభీషణునివేషమున వచ్చిన రావణుడే యైనను పిలుచుకొనిరమ్ము.'' అని యానతిచ్చెను. మనఃపూర్వకముగ కాక కేవలము వాఙ్మాత్రముగ శరణు అని చెప్పినను తప్పక కాపాడువాడవు కదా నీవు. మహాపరాధియగు రావణునే కాపాడ సిద్ధపడిన నీవు న న్నంగీకరించుట చెప్పవలెనా?

భుజగేన్ద్రగరుత్మదాదిలభ్యై స్త్వదనుజ్ఞానుభవప్రవాహభేదైః
స్వపదే రణపుఙ్గవ స్వయం మే పరిచర్యావిభవైః పరిష్క్రియేథాః. 9

రణపుఙ్గవ = ఓయుద్ధవీరా, భుజగ + ఇన్ద్రగరుత్మద్ + ఆదిలభ్యైః = ఆదిశేషుడు గరుత్మంతుడు మున్నగు నిత్యసూరులకే లభింపదగినవియు, త్వత్ = నీ, అనుజ్ఞా + అనుభవ ప్రవాహభేదైః = అనుజ్ఞాకైంకర్యవిశేషములును, స్వపదే=భగవత్పాదారవిందవిషయములును అగు మేపరిచర్యావిభవైః = నాకైంకర్యములచే, స్వయం = నిన్ను నీవే, పరిష్క్రియేథాః = పరిష్కరించుకొమ్మా.

భగవత్కైంకర్యము ఆజ్ఞాకైంకర్య మనియు అనుజ్ఞాకైంకర్య మనియు ఇరుతెఱంగులు. శ్రుతిస్మృతివిహిత నిత్యనైమిత్తికకర్మములు ఆజ్ఞాకైంకర్యములు. దీపసమర్పణము మాలార్పణము మున్నగునవి అనుజ్ఞాకైంకర్యములు. ఉపాయనిష్ఠులు ఆజ్ఞాకైంకర్యములం దెక్కువ ఊనిక గల్గి యుందురు. ఉపేయపరులు అనుజ్ఞాకైంకర్యములం దెక్కువ ఊనిక గల్గియుందురు. 'ఉపేయపరులలో నన్ను చేర్చుకొ' మ్మని శ్రీదేశికులవా రిందు ప్రార్థించుచున్నారు. దేవతాంతర్యామి యగు భగవంతు డాజ్ఞాకైంకర్యములకు లక్ష్యము. అర్చారూపియగు భగవంతు డనుజ్ఞాకైంకర్యములకు లక్ష్యము. అర్చావతారమం దత్యంతప్రతిపత్తి గలవా రగుటచే దేశికులవారు అనుజ్ఞాకైంకర్యనిష్ఠను కోరుట సహజమే కదా. నిత్యసూరులగు అనంతగరుడవిష్వక్సేనాదులు సదా అనుజ్ఞాకైంకర్యమందు కదా ఆసక్తి గల్గియుండునది. స్తోత్రరత్నమున శ్రీయామునాచార్యులవారు ''కదాऽహ మైకాన్తిక నిత్యకిఙ్కరః ప్రహర్షయిష్యామి'' ''ఏకాంతిక నిత్యకింకరుడనై దాసుడను (నిన్ను) ఆనందింపజేయు టెన్నడో'' అని ఆనతిచ్చియున్నారు. అచటి యర్థవిశేషము తెలుగ శ్రీదేశికులవారి స్తోత్రభాష్యమును గనవలయును. తదనుగుణముగానే శ్రీదేశికులవా రిచ్చటను 'మే పరిచర్యావిభవైః పరిష్క్రియేథాః' 'నాసేవలచే పరిష్కరించుకొమ్మా' అని ప్రార్థించిరి. శేషభూతుని కైంకర్యముచే ఆనందము శేషికే అనుట సత్సంప్రదాయసారార్థము. కావున ఇట 'మే' అనుటకు బదులు ఎల్లెడల గానవచ్చుచున్న 'మాం' అను పాఠాంతరము అసంగతము.

విమలాశయవేఙ్కటేశజన్మా రమణీయా రణపుఙ్గవప్రసాదాత్
అనసూయుభి రాదరేణ భావ్యా పరమార్థస్తుతి రన్వహం ప్రపన్నైః. 10

రణపుఙ్గవప్రసాదాత్ = విజయరాఘవస్వామి యనుగ్రహముచే, విమల+ఆశయ = విమలమతియగు వేఙ్కటేశజన్మా = శ్రీవేంకటనాథునినుండి అవతరించిన రమణీయా = పరమ భోగ్యమగు, పరమార్థస్తుతిః = ఈ పరమార్థస్తుతి, అనసూయుభిఃప్రపన్నైః = అసూయారహితులగు ప్రపన్నులచే, అన్వహం = ప్రతిదినమును ఆదరేణభావ్యా = ఆదరముతో అనుసంధింప బడతగినది.

ఈస్తుతిలో మొదటిశ్లోకమే ఫలశ్రుతిరూపమున అవతరించియున్నందున కాబోలు తుదిశ్లోకమున ఫలమును చెప్ప లేదు.

పరమార్థస్తుతి సమాప్తము.

బుద్ధదేవు నుపదేశము

బుద్ధదేవుని అవతార మేమి, మహాభినిష్క్రమణ మేమి, మహాపరినిర్వాణ మేమి—సంభవించినదినము వైశాఖపూర్ణిమ. లోకకల్యాణమే లక్ష్యముగా స్వీయజీవితమును గడపిన ఆ లోకోద్ధారకుని సంస్మృతిసమావేశములు మహోత్సవములు లోకమంతట వైశాఖమాసమున జరుగుచుండును కదా. ఈ శుభసమయమున మా ప్రార్థన: విశ్వమానవు లందఱును మే లొందుదురుగాక.

'సర్వే జనా స్సుఖినో భవన్తు' అను మంగళాశంస సాధారణసముదాచారమై ఏర్పడినది. మనలో అధికసంఖ్యాకులకు కోరిన సుఖములు కలుగకున్నను నిరీక్షింపని కష్టపరంపరలు ముంచుకొనివచ్చుచున్నను 'సుఖము కలుగత' అను ఆశంస చేయబడుచునే యుండును. కలహకల్లోలములతో ద్వేషాసూయలతో పిక్కటిల్లుచున్న యీ లోకమున 'అందఱికిని సుఖము కలుగుత' అని పల్కుట కేవలాచారమాత్రమే కాని దానికి వే ఱెట్టి సార్థకతయు లే దని తోచును. కాని ప్రజల సహజచేష్టయైన యీశుభాశంస మోఘమైనది కాదు. 'అందఱు సుఖింతురు గాత' మను నభిలాష పట్టినోటిమాట గాక హృదయపూర్వకమైనదగునేని అది అమోఘ మగుట కడ్డు లేదు.

ఇతరులకు సుఖము కలుగు గాక అను కోరిక మన మనస్సులకు చక్కని వ్యాయామ మగును. ఈ యలవాటు దుఃఖానుతాపభుగ్నమగు మనస్సును సరిపఱచు నౌషధము. విశుద్ధహృదయులమును సత్యనిష్ఠితులమును కానిచో ఎవరికి శుభమును మనము కోరుదుమో వారికి మనకోరిక కార్యకరము కాజాలదు. ఇతరులు సుఖపడవలె నను మనకోరిక హృదయపూర్వకమగునేని, అందుచే మనమే లాభపడుదుము. మన సంకుచితహృదయములకు వ్యాకోచము కలుగ నారంభించును.

ఇతరులకు శుభమును గోరుట నలవఱచుకొనవలసిన మనము, మొదట సన్నిహితులకును ప్రీతిపాత్రులకును సుఖమును కోరుటతో ఆరంభింపవలయును కాని అది అంతతో ఆగ

కూడదు, సకలవిశ్వమును తనలో నిముడ్చు కొనగలంతగా అది పెంపొందవలెను.

నిజమునకు ప్రపంచమంతయు మనకు సొంతమే. ఎవరినేని పరాయివానినిగా భావించుట అజ్ఞానమును క్రూరతయునే. అందఱికిని సుఖమును కోరగలవారముగ మనము పరిణమించువఱకును, నిజమైన సుఖము మనకు దుర్లభము.

ఏ కారణముచేతగాని కొందఱిని పరాయి వారని శత్రువులని మనము భావించినను వారికిని సుఖము గలుగవలె నని మనఃపూర్వకముగా మనము కోరవలెను.ఇది చాలముఖ్యము. అలాగు కోరు హృదయౌదార్యము తొలుత మనకు లేకున్నను వివేకముచేతనైనను అలాగు కోరుదుముగాక. యుద్ధములో కాని శాంతిలో కాని సుఖములో కాని దుఃఖములో కాని ఆశలో కాని నిరాశలో కాని అన్యులతో మనము పాలు పంచుకొనక తప్పదు. కష్టములు మనశత్రువులకు గలుగునేని అందొకపాలు మనకును కలుగక తప్పదు. కావున శత్రువులకు సైతము సుఖములే గలుగవలె నని హృదయపూర్వకముగ నభిలషింప మనము నేర్చు కొందము గాక.

శత్రువునకు సుఖము కలుగుగాక అని హృదయపూర్వకముగా కోర నలవఱచు కొనుట అంత సులభమైన పని కాదు. కాని అన్నిపనులును సులభములుగనే ఉండునా, ఏమి? ఉన్నతుల నందగోరినప్పుడు మనము నేర్చుకొనవలసిన పాఠములు కష్టములుగ నుండును.సోపానములు నిట్రములుగ నుండును. ఎంతో సాహసము కావలయును. కాబట్టి ఇందు నెగ్గుటకు మనము వివేకమును కౌశలమును సౌజన్యమును సేకరించుకొనవలయును. హృదయమును విశుద్ధమొనర్చుకొనుటకు ఎంతో పాటుపడవలయును. పడినచో మనఃపరిణతి కలుగును. విశ్వశ్రేయఃకాంక్షలు మంగళాశంసలు హృదయమునుండి యుప్పొంగును.

లోకమునకు సర్వశ్రేయములు కలుగవలె ననిన అటువంటి మనఃపరిణతిని మనలో కలిగించుకొన ప్రయత్నింపవలయును. ఈ మనఃపరిపాకము గడించు టెట్లు అనునది నేడు ముఖ్యమైన ప్రశ్న. నేడే కాదు. ఎల్లప్పుడును అదే ముఖ్యప్రశ్నగా నుండగలదు. అమోఘమైన రీతిని లోకకళ్యాణము నభిలషించుశక్తి మన మనసులలో ముందే యున్నది కాని కృషిలోపముచే వాడుపాటు చెందియున్నది. ఈశక్తిని, నిరంతరసాధనలచే మేలు కొలుపవలయును. ఈ సాధనలను ఒక ఆధ్యాత్మిక మహాచార్యునొద్దనుండి మెలకువతో గ్రహింపవలయును. ఆ మహాచార్యుడు తనలో ఇట్టి మనఃపరిపాకమును పెంపొందించుకొన్నవాడుగ నుండవలయును. అటువంటి మహాచార్యుడు గౌతమబుద్ధదేవుడు.

వ్యష్టిమనస్సులచే సమష్టిసంక్షేమమును సాధించుటెట్లు అనుటనుగూర్చి బుద్ధదేవుడు కావించిన గంభీరోపదేశములు 'మెత్తసుత్త'లో అత్యంతసరళవాక్యములలో పొందుపఱుపబడి యున్నవి. సాధకుని ధ్యానమునకు కొన్ని సూచనలు అందు కావింపబడియున్నవి. నీతిశాస్త్రసారమును పారమార్థికపరత్వపు హృదయమును ఆ సూచనలలో కలవు:—చెప్పియున్నారు. సకలప్రాణులకును సౌఖ్య భద్రతలు చేకూరునుగాక. అందఱును అందఱి సుఖమును కోరువారుగ నుందురుగాక. దుర్బలములు ప్రబలములు, పొడుగైనవి గొప్పవి నడితరమువి పొట్టివి చిన్నవి పెద్దవి అగపడు

నవి అగపడనివి సన్నిహితములు దూరస్థిత ములు పుట్టినవి పుట్టనున్నవి—అగు సకల ప్రాణులును సకలప్రాణుల సుఖమును నభిల షింతురు గాక.

ఇతరులకు లేక మనకుమాత్రమే సుఖము కలుగవలె నని కోరుకొనుట దుఃఖములు తప్పక వచ్చిపడుటకు తలుపు తీసియుంచుటే. అందఱు కష్టపడుచుండగ మనకు మాత్రము సుఖము కలుగునేని ఆ సుఖమును దక్కించు కొనుటకు మనము పడు కష్టములు ఇతరు లనుభవించుచున్న కష్టములను మించిపోవును. కావున సుఖము అందఱికిని తప్పక కలిగినప్పుడే మనసుఖము మనకు దక్కును. విశ్వమునంత టిని మనము సుఖముతో నింపుదుమేని ఆ సుఖములో మనభాగము నిర్బాధము.

కావున అందఱును సుఖపడవలె నని కోరు టను అలవఱచుకొనుటే మన మెక్కవలసిన మొదటి మెట్టు. అందఱును అందఱి సుఖమును కోరుదురు గాక అని మహాచార్యుడు బోధించి యున్నాడు. అనగా ప్రతిమనస్సును సౌఖ్య మును అందఱికిని తనకును కలిగించుకొనవలె ననుట. ఇందుకు సాధకములైన పనులను నిర్వహింప మన జీవితముల నంకితము చేసి కొనవలయును.

అందఱును సుఖపడవలె నను కోరిక మనఃపూర్వకముగ మనకుండునేని అప్పుడు అన్యులను వంచింప దూషింప హింసింప ప్రసక్తి ఏది? 'మెత్తసుత్త'లో ఇంకను ఇట్లు కలదు: ''ఎవడును ఎవనినిగాని వంచింప కుండునుగాక. ఎవడును ఎవనిని ఎచ్చటను దూషింపకుండును గాక. కోపముచేత ఎవడును ఎవనిని హింసింపకుండును గాక.''

కేవలము అభిలషించుట మాత్రము కాదు ఇచ్చట బోధింపబడుచున్నది. బహిరంతరముల నిరంతరముగ సాగవలసిన సాధనయే ఇది. ''తల్లి తనప్రాణమునకైనను తెగించి శిశు వును, ఏకైకశిశువును ఎట్లు రక్షించుకొనునో అట్లు ప్రతిప్రాణియు సర్వప్రాణులపట్ల నిర వధిక ప్రేమను అలవఱచుకొనునుగాక. ప్రపంచమున నేడు మనకు కావలసినది సర్వప్రాణులపట్ల నిరవధికమును త్యాగప్రవణ మును అగు ప్రేమ, ప్రాణప్రియముగు ప్రాణిని కాపాడుటకై నిర్భయముగ మృత్యువునైనను ఎదిరింపించు ప్రేమ. ప్రపంచమున మానవుల సంబంధబాంధవ్యములలో ప్రస్తుతవాతావరణ మున మార్పును తేవలయునేని సకలప్రాణుల పట్ల ఇటువంటి మాతృహృదయమును అల వఱచుకొనవలయును.

నేనిట్లు నడచుకొన్నను ఇతరు లిట్లు నడచు కొనకపోయినచో అప్పు డెట్లు అని అడుగ కుడు. శిశుప్రాణమునకు ఆపదమూడినప్పుడు తల్లి అటువంటి ప్రశ్న లడుగదు. ఈ జగత్తు నీ భావనాశిశువు. నీవు తల్లివి. దాని కాపద కలిగినప్పుడు కాపాడుటకు ఇతరు లురవడించు చున్నారా లేదా అని నీవు నిరీక్షించుచుండవు. తల్లివైనచో నీవు తప్పక ఉరవడింతువు. తల్లిగ నుండు మని గురువుగ నుండు మని రక్షకుడవుగ నుండు మని సేవకుడవుగ నుండు మని నిన్ను కోరుచున్నారు. ఇది తర్కాతీత మైన భూమిక.

మనశక్తులు అమోఘములైనవి స్పష్టము లైనవి. ప్రపంచమును క్రోధముతో ద్వేష ముతో అసూయతో వంచనతో దుఃఖాపాద కములన్నింటితో నింపియున్నాము. ఇట్లు చేయ గలిగిన మనము సంకల్పింతుమేని ఇందుకు విపరీతమైనదానినికూడ చేయగలము. మన

మిందులకు సమర్థుల మనెడి విశ్వాసము మహాచార్యునకు గలదు. కావున చెప్పుచున్నాడు. "సకలప్రాణుల క్షేమమును గోర నలవఱచుకొందువు గాక. పైనగాని క్రిందగాని సమతలమునగాని అడ్డులేని ద్వేష శత్రుత్వరహిత నిరవధిక ప్రేమపూర్ణ మనస్సు నలవఱచుకొనుము." రవంత జాలి ఇంచుక యుపకారము అణుమాత్రౌదార్యము మనకు చాలవు. మన అక్కఱలనుబట్టి ప్రేమ నిరవధికముగ నుండవలయును. మన ప్రేమతో ప్రపంచము పిక్కటిల్లవలయును.

ఇటువంటి మనఃపరిపాకమును పెంపొందించుకొనుట సుకరము కాదు. ఇందులకు శ్రద్ధయు సాధనయు ఆవశ్యకములు. బుద్ధదేవుడు కావించిన బోధనము ఈ లోకమున అందఱును శ్రేయమునొందుటకు అమోఘమైనది. కావున విశ్వక్షేమపరులకు ఆయన యుపదేశము అనుపేక్ష్యమైనది.

శంకర సారస్వతము

శ్రీ జాస్తి నరసరాజుగారు

శంకరాచార్లవారు క్రీస్తుశకం 788-వ సంవత్సరమునకున్నూ 820-వ సంవత్సరమునకున్నూ మధ్యకాలంలో వెలసియుండినారని విద్వాంసులలో అధికసంఖ్యాకులు అంగీకరించుచున్నప్పటికీ, నిర్ణయానికి నిరాక్షేపములయిన దృఢాధారములు లభింపకున్నాయి. కొన్ని గ్రంథాల శంకర కర్తృత్వమునుగూర్చికూడా అవునని కాదని అభిప్రాయభేదా లున్నాయి. విశ్వవిఖ్యాతములైన వ్యాఖ్యానాలు స్వతంత్ర గద్యపద్యగ్రంథాలు పెక్కులు అత్యంతమధురములైనస్తోత్రము లనేకములు శంకరాచార్య ప్రణీతము లని తలదాల్పబడుతున్నాయి.

శంకరాచార్లవా రవతరించినకాలంలో బౌద్ధసంప్రదాయం క్షీణదశలో ఉండింది, బౌద్ధమతప్రాబల్యం అతివేగంగా తగ్గిపోతూ ఉండింది. అద్వైతసిద్ధాంతప్రతిపాదకులైన శంకరులు బౌద్ధుల 'సంఘ' 'మఠ' వ్యవస్థలను చక్కగా వినియోగించుకొన్నారు.

తనకు ముందుండిన ద్రావిడాచార్యుల గ్రంథమును శంకరాచార్లవారే పేర్కొనిఉన్నారు. కాబట్టి శ్రీశంకరాచార్యులవారు అద్వైతసిద్ధాంతమునకు ప్రవర్తకులును ప్రవర్ధకులునే కాని, అంతవఱకు లేని సిద్ధాంతమును తాము క్రొత్తగ కల్పించినవారుకాదు అనుట స్పష్టము. అద్వైతసిద్ధాంతం అనాదిగా ప్రసిద్ధమే.

ఆయనకాలంలో సూర్య - దేవీ-గణనాథ-శివ - విష్ణువు లనెడి పంచమూర్తుల పూజ అమలులో ఉండింది. ఆ విధానాలను శ్రీశంకరులు సంస్కరించి సక్రమపఱచి అద్వైతసిద్ధాంతంతో జతపఱచారు. దీనికి పంచాయతనపూజ అని పేరు. ఇది ఇప్పటికీ పెక్కండ్ర ఆచరణలో ఉంటున్నది. నేపాళమునందలి గండకీగర్భమున లభ్యమగు సాలగ్రామరూపమున విష్ణుదేవుడు పూజింపబడుతాడు. సాలగ్రామారాధనము స్మృతులలోను ప్రస్తుతమైనది.

'నన్ను ఏయేచోట్ల స్మరిస్తుంటారో, వేదాంత సిద్ధాంతప్రవచనానుష్ఠానా లెక్కడెక్కడ సాగుతుంటాయో అక్కడ నా సాన్నిధ్యం ఉంటుంది.'' అని శ్రీశంకరులు స్వకీయశిష్యులకు చెప్పారు. వేదాంతసిద్ధాంతహృదయం ఈ క్రింది గేయంలో ఉంది.

కాను నే బుద్ధిని, కాను నే మనము,
కా నహంకారమన్, గాను చిత్తమను,
కాను శ్రోత్రంబను, గాను జిహ్వాయును,
కాను ఘ్రాణంబను, గాను నేత్రమను,
కానుగా మన్ను నే, గానుగా మిన్ను,
కా నయా వాయువుఁ గా నయా తేజు,-
సచ్చిదానందుండ శంభుండ శివుఁడ.

శ్రీశంకరులకృతులలో అగ్రగణ్యములు ప్రస్థానత్రయముపై వారు వ్రాసిన భాష్యములు. ప్రస్థానత్రయ మనగా ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మసూత్రములు, భగవద్గీత. వేదాంతశాస్త్రమునకు ఇవి మూలప్రమాణగ్రంథములు.

వేదాంతసిద్ధాంతములను వేదవ్యాసులవారు చక్కని సూత్రములలో పొందుపఱచారు. పరమార్థము అద్వైత మని చెప్పు వేదాంతశాస్త్రమునకు జగత్తు లేనే లే దనుట అర్థము కాదు. ఈవిషయమును శ్రీశంకరులు వేదాంతసూత్రభాష్యమున ఈలాగు స్పష్టపఱచియున్నారు :- పంచభూతములతోను జీవరాసులతోను పిక్కటిల్లుచుండు జగత్తునకు అభావమును కల్పించడం ఎవనికిని సాధ్యము కాదు. సాధ్యం అయ్యేటట్లుంటే తొట్టతొలి విముక్తినొందిన ఆత్మ, జగత్తును ఎన్నటికిని లేకుండా చేసి ఉంటాడు. సర్వమూ శూన్యమై యుండేది. బ్రహ్మసాక్షాత్కారం కలుగనంతవఱకు 'ఉన్న దంతా బ్రహ్మమే అని గుర్తించు, జగత్తును లయింపజేసుకో' అని లక్షసార్లు చెప్పినా అదీ సాధ్యం కాదు. ఇదీ సాధ్యం కాదు.

కలగంటూ ఉన్నంతసేపూ కలలో కనిపించే వన్నీ నిజములే. అట్లే, జీవబ్రహ్మైక్యానుభూతి కలుగకుండునంతవఱకున్నూ జగత్తు సత్యమే.

తాము విస్తరింపనున్న దానిని ముందు సంక్షిప్తంగా చెప్పడంలోనూ, గ్రంథోపోద్ఘాత ప్రకరణోపోద్ఘాత పరామర్శలలోనూ, పూర్వాపరవిషయాల సంబంధపఱచడంలోను శ్రీశంకరుల నేర్పు అద్వితీయం. వారి రచనలలోని గాంభీర్యవ్యంగ్యమహిమలను శైలీసముజ్జ్వలతను స్పష్టతను, ఆయనకు శిష్యుడును భక్తుడు నగు పద్మపాదుడు ప్రస్తుతించినంతకంటె ఎక్కువగ ప్రస్తుతించి ఎవరు చెప్పగలరు?

శ్రీశంకరులసూత్రభాష్యానికి వ్యాఖ్యాతలు ప్రతిభోజ్జ్వలులు ఎందఱో ఉన్నారు—భామతీకారుడు వాచస్పతిమిశ్రుడు, కల్పతరుకర్త అమలానందస్వామి, పరిమళప్రణేత అప్పయ్యదీక్షితులు. వేదాంతశాస్త్రం అంటే (1) బ్రహ్మసూత్రములు, (2) శంకరభాష్యము, (3) భామతి, (4) కల్పతరువు, (5) పరిమళము— అనే ఈ ఐదు గ్రంథాలే అని గ్రహించడం సర్వసాధారణమై ఏర్పడింది.

తనవ్యాఖ్యాగ్రంథం మురికినీటి కాల్వవంటిదనిన్నీ శంకరభాష్యం గంగానదివంటిదనిన్నీ ఆగంగతోటి సంబంధంచేతనే ఈకాల్వకు పవిత్రత గలిగిందనిన్నీ వాచస్పతిమిశ్రుడు వాక్రుచ్చాడు. దుర్గ్రాహవిషయాలను స్పష్టపఱచవలసి వచ్చినప్పుడు (సాక్రటీసువలె) శ్రీశంకరులు ప్రశ్నోత్తరవిధానమును అనుసరిస్తారు. తార్కికుల పద్ధతికంటె ఈ పద్ధతి మిన్న యని శంకరులే చెప్పియున్నారు.

ఈశ - కేన - కఠ - ప్రశ్న - ముండక - మాండూక్య - తైత్తిరీ-యైతరేయ-ఛాందోగ్య బృహదారణ్యకము లనెడి ఉపనిషత్తులు పదింటి మీద శ్రీ శంకరులు భాష్యం అనుగ్రహించి యున్నారు. ఈ ఉపనిషద్భాష్యాలలో బృహదారణ్యకోపనిషద్భాష్య రోత్తమం అన్నారు. సర్వశ్రుతిసారార్థమును ఏతదుపనిషత్సారార్థమునైన జీవబ్రహ్మైక్యము ఈ ఉపనిషద్భాష్యంలో ప్రతిపాదింపబడినంత పొంకంగా వేరెందునూ ప్రతిపాదింపబడలేదట.

శ్రీశంకరుల భగవద్గీతాభాష్యసౌందర్యం సర్వాతిశాయియైనది. ప్రముఖగణ్యములైన వారి కృతులలో అదొకటి. వాసుదేవసంకర్షణప్రద్యుమ్నానిరుద్ధ లనెడి వ్యూహచతుష్టయప్రస్తావము భగవద్గీతలో లేదు. కాని ఆ చతుర్వ్యూహములందు భక్తిప్రపత్తులు చెల్లించడం భాగవతసంప్రదాయసముదాచారం. శ్రీశంకరులు భగవద్గీతను భాగవతసంప్రదాయ గ్రంథముగా గణించిరనవచ్చు. నారాయణ పరత్వప్రస్తుతిపరమగు పురాణశ్లోకముతో కదా వారు భాష్యము నారంభించారు. వైదిక ధర్మం ప్రవృత్తి అని నివృత్తి అని యిరుదెఱంగులు. గీతోక్తక్రమమున శ్రీశంకరులు పరబ్రహ్మస్వరూపాన్ని విపులంగా వివరించి యున్నారు.

కురుక్షేత్రకదనరంగ పరిసరాలలో ఉప్పతిల్లిన శాస్త్రం భగవద్గీత, అది ధర్మసంస్థాపనకు అధర్మనిర్మూలనానికి కత్తికట్టుకొని ముందుకుఱుకు మనెడి శంఖారావం. ఫలాసక్తి లేక భగవదర్పితంగా అనుష్ఠితమగు ప్రవృత్తిధర్మం చేత చిత్తశుద్ధి కలుగుతుంది. చిత్తశుద్ధిచేత బ్రహ్మవిద్యాప్రాప్తి కర్హత కలుగుతుంది. బ్రహ్మవిద్యచేత ముక్తి చేకూరుతుంది. జ్ఞానయోగమునకు అందించుమెట్టు కర్మయోగమని శ్రీశంకరులు ప్రదర్శించారు. భగవద్గీతయందలి [illegible]లోని 55 వ శ్లోకం భగవద్గీతాసారమని శ్రీశంకరుల దివ్యచిత్తం—

మత్కర్మకృ న్మత్పరమో
మద్భక్త స్సఙ్గవర్జితః
నిర్వైర స్సర్వభూతేషు
య స్స మా మేతి పాణ్డవ. (XI-55)

"ఓయిపాండవా, ఎవడు నాకొఱకు సత్కర్మలు చేయునో, ఉత్కృష్టగతి నేనే అని నమ్మునో, అనేకప్రకారముల నన్నే ధ్యానించునో, తనబంధుపుత్త్రమిత్రకళత్రాదులయందు సంగమును సర్వప్రాణికోట్లయందు వైషమ్యమును లేకున్నాడో, — వాడు నన్ను బొందుచున్నాడు."

శ్రీశంకరుల గద్యగ్రంథములు-(1) బోధిని (2)ఆత్మజ్ఞానోపదేశవిధి(3)ఆత్మానాత్మవివేకము (4) పంచీకరణం. వారి స్వతంత్ర పద్యగ్రంథములు—(1) వివేకచూడామణి (580 శ్లోకములు) (2) ప్రబోధసుధాకరము (257 శ్లోకములు) (3) వేదాంతకేసరి (100 శ్లోకములు) (4) ఆత్మబోధ (68 శ్లోకములు) (5) అపరోక్షానుభూతి (144 శ్లోకములు).

ప్రారంభకుల కుపయోగపడు గ్రంథము అజ్ఞానబోధిని. జ్ఞానమార్గసాధకులకు మార్గదర్శకమైన గ్రంథము ఆత్మజ్ఞానోపదేశవిధి. ఆత్మ శుద్ధజ్యోతివంటి దట. బుద్ధి పటికమువంటిది. సాధకునకు ఉత్తేజకరముగ నుపయోగపడునది "ఆత్మానాత్మవివేకము". విషయవిభజనము ఈలాగు చక్కగ జేయబడినది: కామక్రోధ లోభమోహామదమాత్సర్యాలకు కారణము

అహంకారము. అహంకారానికి కారణము అవివేకము. అవివేకమునకు కారణము అవిద్య. అవిద్య అనిర్వాచ్యము, అనాది. సత్త్వరజస్తమోగుణములు మూడింటిచే రూపొందునది అవిద్య. అవిద్యను రూపు మాప గలది పరమార్థజ్ఞానము. "పంచీకరణ" మనునది గద్య గ్రంథము, అన్నిటికంటె చిన్నది, ఇది ఆత్మపరిణామక్రమమును వర్ణిస్తుంది. ఈ గ్రంథమునకు సురేశ్వరాచార్యులు వ్రాసినవృత్తియు ఆనంద గిరి వ్రాసిన టీకయు ఉన్నవి. అద్వైతమును అనన్యాదృశదక్షతతో ప్రతిపాదించు గ్రంథము వివేకచూడామణి. రచయిత ప్రారంభంలో ఆనందస్వరూపియైన తనగురుదేవునకు గోవింద భగవత్పాదునకు ప్రణమిల్లాడు. జ్ఞానభక్తి మార్గాలను చక్కగా సమన్వయించే గ్రంథము "ప్రబోధసుధాకరము". వైరాగ్యము ఆత్మజ్ఞానము భక్తి అను మూడును ముక్తిసాధనములు. వేదాంత కేసరికి "శతశ్లోకి" అని మఱియొక పేరు. ఆనందగిరి దాని కొక వ్యాఖ్యానమును వ్రాసియున్నాడు. సాక్షాత్కారమునకు సహకరించు శ్రవణమనననిదిధ్యాస లనెడి మూడును ఆత్మబోధయను గ్రంథములో వివరింపబడియున్నవి. ఉపనిషత్తులలో లేపబడిన "కోహమ్" "నే నెవరను" అను ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమును సమకూర్చునది "అపరోక్షానుభూతి". పర్వతాగ్రమునుండి క్రింది కుఱుకు జలప్రవాహవేగమునుబోలిన అనర్గళ ధాటి గల స్తోత్రాలను పెక్కింటిని శ్రీశంకరులు రామునిమీద కృష్ణునిమీద పరాశక్తి మీద గణపతిమీద సుబ్రహ్మణ్యునిమీద హనుమంతునిమీద మీనాక్షి మున్నగు వేల్పుల మీద రచించియున్నారు. అందులో "సౌందర్యలహరి" యనునది దేవీభాగవతసారార్థసముచ్చయమే.

శంకరసారస్వతముయొక్క లోతును విరివియు ఇంతం తనలేము. శ్రీశంకరులు, శ్రీమన్నిఖిలానందస్వామి చెప్పినట్లు తత్త్వవేత్త, కవి, కళాభిజ్ఞుడు, యోగి, అనుభవరసికుడు, సంస్కర్త, అనన్యసామాన్య శక్తియుక్తుడగు వక్త, భగవద్భక్తుడు.

వేదాంతమనగా ఏమి?

వక్త:
శ్రీ అభేదానందస్వామి

అనువక్త్రి
శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక వరదాప్రాణ

వేదాంత మను పదమునకు అర్థము వేదముయొక్కఅంతము, లేదా జ్ఞానముయొక్క చివర. ఇటువంటి వ్యాఖ్యానమువలన జ్ఞానము కూడ అంతమగునా ఏమి యను భ్రాంతి మనకు కలుగకూడదు. జ్ఞానముయొక్క చివరిసోపానమనినచో జాగృతిగ ఇంద్రియజమగు అనుభూతియొక్కసీమ, ఎక్కడ విజ్ఞానము ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించినను ప్రవేశింపలేకున్నదో అది. ఈ జ్ఞానముయొక్క పరాకాష్ఠ ఎక్కడ? ఇదియే జడపదార్థజ్ఞానముగ పరిణామము చెందియున్నదా? కాదు; ఏ జడపదార్థము దృగ్గోచరమగు జగత్తని పరిచితమో దాని యొక్కజడ అణుసంయోగపరిణామము ఈ విశ్వబ్రహ్మాండముయొక్క అర్ధభాగము మాత్రమే! మిగిలిన అర్ధభాగము జడము కాదు. అది జడముయొక్క అనుభోక్త్రు-చేతన

బోధశక్తి-దేనిసహాయమున మనము బాహ్య విషయములను తెలిసికొనగలుగుచుంటిమో అది. ఎప్పుడు మనము బాహ్యానుభూత జ్ఞానము (Knowledge of objective world) చేత అనుభోక్తృజ్ఞానమును (Knowledge of subjective world) సమ్మిళితముచేయుదుమో, అప్పుడు ఒక మహత్తర జ్ఞానసంధానము మనకు కలుగును. అది దేశకాలాతీతము. ఆ జ్ఞానమునే దివ్యజ్ఞానము లేదా అనంతజ్ఞాన మని తెలియవచ్చును. ఆ జ్ఞానమే సమగ్రవిశ్వముయొక్క ఆదియును అంతమును కూడ.

ఈ జ్ఞానము ఎక్కడ ఉన్నది? ఈ విశ్వబ్రహ్మాండమునకు వెలుపలనా? మన శరీరభాండమునకు వెలుపలనా? కాదు. ఇది సర్వత్ర వెలసియున్నది. బయటను లోపలను కూడ. మన ఆత్మయందు ఉండునది జ్ఞానమే. అసలు మన ఆత్మ అధిష్ఠానస్వరూపమగు అనంతజ్ఞానముయొక్క ప్రకాశస్వరూపము. విభిన్నావస్థలయందు విభిన్న నామధేయములు కలిగినను జ్ఞానసముద్రము ఒక్కటే. దీనియొక్క సమగ్రరూపము మనకు అగోచరము కావచ్చు తెలియకపోవచ్చును. కాని మన జీవితములో కొన్ని కొన్ని మహత్తర ముహూర్తములందు ఏకొద్దిఅంశమో క్షణకాలము కొఱకై ప్రకాశింపవచ్చును' 'నే నెవరు? స్వరూప మేమిటి?' అని తెలియగోరినప్పుడే దివ్యభావాంతర్నిహితమైన ఒక అగ్నికణము అనంతమున ప్రజ్వలించుచున్న దని స్ఫురించును. ఆజ్ఞానము అనంతజ్ఞానసూర్యుని వద్దనుండి ప్రసూతము, ప్రసారితము.

వేదాంతమున మూడు ప్రణాళిబద్ధములైన మతవాదములు కలవు, ద్వైతము, విశిష్టాద్వైతము, అద్వైతము అని.

మన శరీరమే మన స్వరూప మని నమ్మిక కలిగి ఇంద్రియగ్రాహ్య జగత్తువిషయమున సచేతనముగ నున్నంతవఱకు విశ్వస్రష్ట, శాసకుడు ఒకడు ఉన్నాడని మనకు తోచును, అప్పుడు మనకు ఈశ్వరుడు ఈ విశ్వమునకు ఆవల అతిదూరమున మనకు అందరాని మేఘములకావల స్వర్గమున ఉన్నా డనిపించును. అతడు అతిమహిమాసంపన్నుడు. ఈ విశ్వమునకు అధిష్ఠానస్వరూప మనిపించును. ఇది జ్ఞానోపలబ్ధికి ప్రథమసోపానము.

తరువాత క్రమక్రమముగ ఈశ్వరుని ప్రకృతినిగూర్చియు ఆతనితోడి మనకు గల సంబంధముగుఱించియు చింతించిన కొలది నికటముగ నున్నా డనిపించును. అతడు విశ్వవ్యాపి, మన అంతరాత్మ యని అనుభూతి కలుగును. శరీరముపై ఆత్మప్రభుత్వము చేయునట్లు ఈశ్వరుడుకూడ ఈ [illegible] అవస్థానముచేయుచు ప్రతిపరమాణువునుకూడ నియంత్రించుచున్నాడు. మన ఆత్మ ఆ విరాట్ శక్తియొక్క అంశము. కాని పూర్ణమునకు సమానము కాదు. ఇది ఆధ్యాత్మికక్రమవికాసమునకు రెండవసోపానము.

తరువాత ఏవ్యక్తి ఇంద్రియానుభూతికిని చింతాశీలతకును ఆవలికిపోగలుగునో ఆతడేఆత్మయొక్క పరమాత్మ[illegible] సామీప్యమును ఉపలబ్ధి పొందగలడు. మనము ద్వైతద్వంద్వభావములకు ఆవలికెప్పుడు చేరగలమో అప్పుడే మనకు తోచును – అవును, ఏదో ఒక వస్తువు ఉన్నది. అదియే వివిధనామరూపములద్వార ఉపాసింపబడు ఈశ్వరునిగుఱించి వలయుధారణశక్తికి పునాదిస్వరూపమువంటి దని–ఆ చింతాశీలత కలిగినప్పుడే మనము అద్వైతరాజ్యమున ప్రవేశింపగలము. అప్పుడే జ్ఞానములు లుప్తమైపోవును. వర్ణనాతీతమగు సమాధి

యొక్క ఆనందానుభూతి కలుగును. సర్వ ప్రకారములగు భేదదర్శనములు తిరోహితము లగును.

వేదాంతధర్మమే ప్రపంచములోని అన్ని ధర్మములకన్నను అనుష్ఠానసాధ్యము (Practical). ఏవో కొన్ని తత్త్వములు, యుక్తిహీనములగు మతవాదములును కేవలము విశ్వాసముద్వార పాలింపబడు ఉపదేశములే ధర్మముయొక్క ఉద్దేశ్యమని వేదాంతము నేర్పదు. ఈశ్వరీయభావమును పొందుట, జీవితమున పూర్ణతను గనుట, దైనందిన కార్యకర్మలలో దివ్యభావమును వికసింపజేయుటయే వేదాంతముయొక్క యథార్థకర్తవ్యము!

వేదాంతధర్మముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము ఏమిటి? మనము అమరాత్మస్వరూపులుగనే జన్మించితిమి. పాపఫలముగనో అన్యాయాచరణవలననో కాదు. మనము అమృతానందముయొక్క సంతానము! అట్లైనచో మనము ఆ ఆనందమును అనుభవించుచున్నామా? అనుభవించుచున్నను, లేకున్నను లాభనష్టము లేమియు లేవు. ఎందులకనగా అదియే మన జన్మగతాకారము. ఈనాడు కాకపోయిన మఱునాడైనను మనలో చైతన్యము కలుగును. ఆనందము ననుభవింప గలుగుదుము. మనలోని ప్రతివ్యక్తియు ఈశ్వరునివలె అనంతుడు, అమృతుడు, పవిత్రుడు. వ్యక్తిగతఆత్మకును విశ్వగతపరమాత్మకును భేద మేమియు లేదు.

ఆత్మ అనంతము, జన్మహీనము, మృత్యుహీనము, అపరివర్తనీయము. శరీరవినాశనము వలన శరీరములోనుండు ఆత్మకు వినాశము కలుగదు. ఆత్మకు మరణము లేదు. మనము ఈ సత్యమును సదా జ్ఞప్తియందుంచుకొనినచో ఇక మృత్యుభయ మెక్కడిది? నిర్భయతయే మన ఆదర్శము; ప్రతియొక్కరికిని నిర్భయత ఆదర్శ మగుటయే ప్రయోజనము.

ఉపనిషత్కథావళి*

శ్రీ రాంపల్లి శ్రీరామచంద్రమూర్తిగారు

అశ్వినీదేవతలు—వారిగురువు దధ్యఙ్మహర్షి :- అశ్వినీదేవతలు దేవవైద్యులు. వీ రిరువురు సోదరులు. ఒకనిపేరు నాసత్యుడు, రెండవవాని పేరు దస్రుడు. వీరు సూర్యపుత్రులు. ఆడుగుఱ్ఱమురూపము ధరించిన సూర్యపత్నియగు సంజ్ఞాదేవిపుత్రులు, యమధర్మరాజు అశ్వినీదేవతలకు అన్న, యమున అక్క. అశ్వినీకుమారులు దేవతలు, దేవతలలో చక్కనివా రని పేర్గాంచిరి. వీరు ఎల్లప్పుడు సింగారించుకొనుటయం దాసక్తి కలిగియుండెడివారు. తమవిద్యలకు, తమ యోగ్యతలకు మురిసిపోవుచు ఇతరదేవతల నవమానించెడివారు. ఒకపర్యాయము త్రిలోకాధిపతియైన దేవేంద్రు నవమానించుటకుకూడ వీరు సందేహింపలేదు. అందుల కింద్రుడు కోపించి యజ్ఞములందు వీరిని బహిష్కరించెను. అందుచేతనే వీరికి హోమక్రియలయందాహ్వానము తక్కువగా నుండుటకాని, యసలే లేకుండుట కాని జరుగుచున్నది. ఇంద్రునితో అశ్వినీదేవతలకు శత్రుత్వము పెంపొందినది.

* రామప్రతాప త్రిపాఠిశాస్త్రిగారి హిందీ మూలమునుండి అనువాదము.

అశ్వినీకుమారుల గురువు దధ్యఙాథర్వణర్షి. ఆయన గురువు అథర్వర్షి. దధ్యఙృషి మంత్రద్రష్టలైన మునులలో నొకడు. ఆయన బ్రహ్మజ్ఞాని యగు మహాత్ముడు. తనశిష్యులం దఱిలోను అశ్వినీకుమారులు మిగుల ప్రతిభావం తులగుటచే దధ్యఙ్మహర్షికి వారియం దెక్కువ ప్రీతి యుండెడిది. కాని సమస్తవిద్యలు పూర్తి యైనపిదపకూడ ప్రియశిష్యులకు బ్రహ్మజ్ఞాన ముపదేశించుటకు గురువు సుముఖత చూప లేదు. అందుకు హేతు వశ్వినీదేవతలు సదా లౌకికసంపదలపైనను సింగారించుకొనుటయం దును వ్యామోహము కలిగియుండుటే. అట్టి విద్యార్థులకు బ్రహ్మజ్ఞాన ముపదేశించుట కుక్కకు గంగాస్నానమువలె నిష్ప్రయోజనము.

లౌకికవిద్యలలో ముఖ్యముగా వైజ్ఞానికవిద్య యందు వైద్యవిద్యయందు అశ్వినీకుమారులకు గల ప్రావీణ్యము విద్యార్థిదశయందే సర్వత్ర ప్రసిద్ధిబడసెను. ఇట్టి లౌకికవిషయములందు మునిగి వీరు బ్రహ్మవిద్య నభ్యసించు ప్రయత్న ముకూడ చేయలేదు. ఇంద్రు నవమానించుట చేత దేవత లందఱు వీరిపై కత్తివహించిరి. దేవత లందఱు కట్టుకట్టి యజ్ఞములందు హవి ర్భాగములు లేకుండచేసినప్పు డశ్వినీదేవతలు కళ్లుతెఱచిరి. మరల యజ్ఞములందు హవిర్భా గములు పొందుటకు వీరు ప్రయత్నించిరి. కాని వారిప్రయత్నములు నెఱవేఱలేదు. బ్రహ్మ జ్ఞానము లేనియెడల భౌతికవిద్యలయం దెంత ప్రావీణ్యమున్నను యజ్ఞములందుభాగ మిచ్చుట యజ్ఞము నవమానించుటే. అన్నిప్రయత్న ములు విఫలము లగుటచే నశ్వినీదేవతలకు నిరాశ కలిగినది. తాము చేసిన పొరపాటునకు విచారించి తమగురువైన దధ్యఙృషిని సమీ పించిరి.

గురువు ప్రియశిష్యుల నాదరించి వారిరాకకు గల కారణ మడిగెను. సోదరు లిరువురు తమకు గలిగిన పరాభవమునకు మిగుల దుఃఖించిరి. గురువుగారితో మాట్లాడునప్పుడు వారికన్నుల నుండి యెడతెగని కన్నీటిధారలు కాఱసాగి నవి. కంఠములు రుద్ధములైనవి. మోము లెఱ్ఱ వడినవి. కొంతసేపు సమాధాన మేమియు చెప్పలేక యూరకుండిన తరువాత కంపితస్వర ముతో అన్నయైన నాసత్యుడు "గురుదేవా, దేవేంద్రుడు మాపేరు చెప్పిన మండిపడు చున్నాడు. మావైపు కన్నెత్తి చూచుటకు కూడ ఇష్టపడుట లేదు. మామొఱ వినిపించు కొనుట లేదు. యజ్ఞయాగాదులనుండికూడ మమ్ము బహిష్కరించెను. ఇట్టి యవమానకర మైన స్థితిలో దేవలోకమున నివసించుటకూడ దుర్భరముగ నున్నది. మాకు జరిగిన యవ మానమునకు తగిన ప్రతీకారము చేయగోరు చున్నాము" అని విన్నవించెను.

దధ్యఙృషి లౌకికవ్యాపారములందు విము ఖుడు. శిష్యునియుత్తేజకరమైన మాటలను ఆయన యంతగా పట్టించుకొనలేదు. ఆయన ముఖమున మార్పుకాని మాటలలో సాను భూతికాని యెంతమాత్రము గోచరింపలేదు. సహజగంభీరస్వరముతో "వత్స, స్వర్గాధిపతి యైన ఇంద్రునిపై చెడుతలంపు కలిగియుండుట మీరు చేసిన ఘోరమైన తప్పు. ఒకరిపై నీర్ష్యాద్వేషములు కలిగియుండుట మీకు శోభ దెచ్చువిషయము కాదు. సంసారవిరక్తులైన దేవతలకే యజ్ఞమున భాగము లభించును. యజ్ఞమున భాగము పొందువారు బ్రహ్మజ్ఞాన సంపన్నులై యుండవలెను. మీయుభయులకు నట్టి యర్హతలు లేవు. మీకు యజ్ఞమున హవిర్భాగము లీయనందున కలుగుప్రత్యవాయ మేమియు లేదు. కామక్రోధేర్ష్యాదిదుర్గుణము

లను ముందు పరిత్యజింపవలెను. మీహృదయములు స్వచ్ఛములు కావు. లోకవ్యాపారములందింత మమకారము, ఆసక్తి కలిగిన మీరు యజ్ఞములందు పూజింపబడు నర్హత పొందజాలరు. ఈవిషయమున నింద్రునిగూర్చి మీరు చెప్పునేరములను వినుట నాకిష్టము కాదు.'' అని పలికెను.

అన్నదమ్ము లిద్దఱు గురువుపై బెట్టుకొన్న కొండంతయాశ అడియాస యైనది. వారి మేలు గోరువారు గురువుతప్ప వేఱెవ్వరు లేరు. ఒక్కనాడు పొందినశిక్షణతో జన్మించినది మొదలుకొనియున్న దురభ్యాసములు దూరము కాజాలవు. సోదరులమనస్సులలో తుఫాను చెలరేగినది. చాలసేపటివఱకు ఎవ్వరును మాట్లాడలేకపోయిరి. ఎట్టకేలకు తమ్ముడైన దస్రుడు చేతులు జోడించి ''పూజ్యగురుదేవ, ఇంద్రుడు మా కొనరించిన ఘోరావమానమునకు తగిన ప్రతీకారము చేయనిదే మాహృదయములలోని మంట చల్లాఱదు. మాకు యజ్ఞమున హవిర్భాగము లభించినను లభింపకున్నను మాకు సమ్మతమే కాని యింద్రునకు ప్రతీకారముమాత్రము తప్పక చేయవలెను. అందుకు తగిన మందు కాని మంత్రముకాని మాకు తెలియజేయుడు. ఇంద్రునకు ''బుద్ధి'' చెప్పిన పిదపనే మాదురభ్యాసములు పరిత్యజింతుము'' అని విన్నవించెను.

శిష్యునిమాటలు విని గురుదేవుడు నవ్వుచు దక్షిణహస్తము పైకెత్తి ''చిరంజీవులార, ఇంద్రునిగర్వ మణచుటకు కాని, ఇంద్రునిపై పగదీర్చుకొనుటకుకాని తగినమంత్రౌషధములు మీగురువునకు తెలియవు. సంతోషము, ఇంద్రియనిగ్రహము, వాంఛారాహిత్యము అను వానివలన దురభ్యాసములు దుర్గుణములు నశించును. ప్రతీకారమువలన మీరు శాంతిని పొందజాలరు. ఇంద్రుడు దేవతలకు రాజు. అతని శక్తిసామర్థ్యములు సాధారణములుకావు. అతడజయ్యుడు. మీ రింద్రునిపై పగదీర్చుకొన్న నత డూరకుండునా? అట్టిస్థితిలో మీకు మనశ్శాంతి శాశ్వతముగ దూర మగును. క్రొత్త క్రొత్త చెడుపనులు చేయవలసివచ్చును. జీవితము నరకసదృశ మగును. నాసలహా నాలకించి పాటింపుడు. మీరు మనస్సును ఇంద్రియములను వశమం దుంచుకొనుట నభ్యసింపుడు. ప్రపంచములో నెవ్వనియందును ఈర్ష్యాద్వేషములు కలిగియుండకుడు. సంతోషముగా నుండుచు హింసాప్రవృత్తిని శాశ్వతముగా పరిత్యజింపుడు'' అని హితోపదేశము చేసెను.

నాసత్యుడు చేతులుజోడించి ''పూజ్యగురుదేవ, మీయుపదేశము శిరసా వహింతుము. కాని ఇంద్రుడు మాకు చేసిన యవమానము మఱచుట మాకు సాధ్యము కాదు. హృదయము మండుచుండగా సంతోష మెట్లు కలుగగలదు. వైరభావము విడచిన మాకింద్రునితో పోరాడ నవసర ముండదనియు మాజీవితమున శాంతి యేర్పడు ననియు మేమెఱుంగుదుము. కాని మేము కోల్పోయిన యధికారము తిరిగి పొందునుపాయము మీరు తప్పక సెల వీయవలయును. ఇంద్రునితో విరోధము కలిగియుండుట సంతోషకరమైన విషయము కాదు. కాని మాయధికారము కోల్పోయి జీవించుటకూడ సులభమైన పని కాదు. గురుదేవ, జాతియందు కలిగిన యవమానము దుర్భరమైనది. అవమానము సహించుట మీవంటి బ్రహ్మర్షులకే కాని మావంటివారికి సాధ్యము గాదు'' అని విన్నవించినాడు.

దస్రుడు అన్నగారి ముఖము పరిశీలనగా చూచినాడు. అన్నగారి మాటలు తమ్మునకు రుచింపలేదు. కాని చేయ గల దేమి?

దధ్యఙ్మహర్షికి ప్రియశిష్యుని ప్రార్థనలో సత్యము సహజత్వము గోచరించినవి. క్షణము ఏదో యోచించి 'చిరంజీవులార, మీ మాట నంగీకరించి యుపాయము చెప్పుచున్నాను. నేను చెప్పునది అంగీకరింపవలెనను మాట గుర్తుంచుకొనుడు' అని పలికెను.

నాసత్యుడు చేతులు జోడించి వినయముగా "గురుదేవ, మీయాజ్ఞ నతిక్రమించుట మాకు సాధ్యమగు విషయము కాదు" అని చెప్పెను.

దధ్యఙ్–"చిరంజీవులార, యజ్ఞములయందు మీరు కోల్పోయిన అధికారము మరల పొందుటకు రెండు ఉపాయములు కలవు మొదటి యుపాయము మిగుల సులభమైనదే కాని మీ రంగీకరింతు రని నాకు నమ్మకము కలుగుట లేదు."

నాసత్యుడు–"గురువర్య, ప్రాణములైన నిడి మీయాజ్ఞ పాలింతును."

దధ్యఙ్–"నాయన, మీరు బ్రహ్మవిద్య పొందు నధికారము సంపాదించి తరువాత యజ్ఞభాగములను పొందుడు. కాని మీ జీవితము సాత్త్వికము కాదు. సాత్త్వికజీవనము లేనివారు బ్రహ్మవిద్య నెప్పుడును పొందజాలరు. మీరు కామక్రోధాదిదుర్గుణములను జయించి, అల్పసంతోషులై లౌకికప్రవృత్తులయం దాసక్తి పరిత్యజించి వచ్చినయెడల బ్రహ్మవిద్య నుపదేశింతును. అట్టి సాధనకు పంన్రెండు సంవత్సరములవఱకు అవధి నిచ్చుచున్నాను. మెల్ల మెల్లగా నింద్రియములను వశముచేసికొని 12 సంవత్సరములు పూర్తియగుసరికి బ్రహ్మవిద్య పొందు నర్హత సంపాదింతురు.

దస్రునకు గురువు చెప్పిన మొదటి యుపాయము రుచింపలేదు. గురువుగారి మాటలు పూర్తికాకముందే మధ్యలో కల్పించుకొని "గురుదేవ, రెండవ యుపాయము సెలవిండు" అని పలికి చేతులు జోడించినాడు. నాసత్యుడు తమ్మునివైపు చూచుచు మౌన మవలంబించినాడు.

దధ్యఙ్–"నాయన, దస్ర, రెండవ యుపాయము కొంచెము కఠినమైనది. అయినను మీరు మఱికొంచెము కష్టపడిన సాధ్యము చేసికొనగలరు, వినుడు. చ్యవను డను నొక మహర్షి కలడు. ఆయన ధర్మపత్నియైన సుకన్య యొక మహారాజుకూతురు. చ్యవనుడు తన తపస్సుచే ముల్లోకములను చలింపచేసిన మహాత్ముడు. ఇంద్రుడుకూడ చ్యవనునిపేరు విన్న గడగడవణకిపోవును. చ్యవనునకు నేత్ర దృష్టి లేకపోవుటచే నైహికజీవితము దుఃఖమయమైనది. ఈ విచారములోనే శరీరము కూడ పాడైనది. ఆ మహర్షి కన్నులు బాగు చేసి, శరీరమును రోగరహితముగ చేయ గలిగిన యెడల నా మహానుభావుడు మీకు యజ్ఞములందు భాగ మిచ్చు నేర్పాటు చేయునని నమ్ముచున్నాను ఆయన తపశ్శక్తికి ప్రపంచమున సాధ్యముకానిది లేదు. మీ కోరిక నెఱవేర్చుట చ్యవనునకు సులభసాధ్యమైన పని.

గురువుగారు చెప్పిన రెండవ యుపాయము విని దస్రు డానందముతో నెగిరి గంతువేసినాడు. పోయిన నేత్రదృష్టి రప్పించుట, రోగము పోగొట్టుట, శరీరమునకు బలము కలిగించుట అతనికి మిక్కిలి సులభము. దస్రు డన్నవైపు చూచుచు గురువుతో "తండ్రీ, నాకు రెండవ యుపాయమే సులభముగా తోచుచున్నది. మేము మిగుల తొందరలోనే చ్యవన మహర్షి కారోగ్యము కలిగించి మా కోరిక నెఱవేర్చుకొనగలము. ఇక నాలస్యము చేయవలసిన పని లేదు" అని తన యుద్దేశము వెల్లడించినాడు.

నాసత్యునకుగూడ తమ్మునిమాట నచ్చినది. అతడు చేతులు జోడించి ప్రయాణానుమతి కోరుచు "గురుదేవ, చ్యవనమహర్షి యాశ్రమమార్గ మెఱింగింపుడు. మీరు చెప్పిన యుపాయము ననుసరించి మహర్షికి స్వస్థత చేకూర్చి మాపని నెఱవేర్చుకొందుము" అని విన్నవించెను.

దధ్యఙ్-"చిరంజీవులార, చ్యవనమహర్షి యాశ్రమము బదరీవనమున గంగాద్వారము దగ్గఱ నున్నది. మీ రింతవఱకు ఆచ్యవనుని యాశ్రమ మెఱుగరా? వెళ్ళి మీవాంఛితములు నెఱవేర్చుకొనుడు. కాని బిడ్డలార, మీకు తెల్పిన రెండుఉపాయములలో ఏయుపాయము మీరు పాటించినను, ప్రతీకారము, ప్రతిహింస అనువాని కెంతమాత్రము తావీయక మీరు పోగొట్టుకొన్న యజ్ఞభాగాధికారము పొందవలె నను సత్కాంక్షతోనే ప్రయత్నింపవలె నను విషయము నెప్పుడును జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు, అప్పుడే నిజమైన సఫలత సిద్ధించును. ఈర్ష్యాద్వేషములు మనస్సులో నేమాత్రము చేరినను, కార్యసాఫల్యము సిద్ధించినను నిజమైన శాంతి లభింపదు. శాంతి లేనిచో నిజమైన సుఖము కలుగదు," అశ్వినీదేవతలు గురుచరణములపై శిరము లుంచి మ్రొక్కి బదరీవనమునకు బయలుదేఱిరి. వారిమనస్సులలో ఆనందతరంగములు చిందులాడసాగినవి.

దేవరాజగు నింద్రుడు సహస్రాక్షు డని యందురు. ఇంద్రుడు గొప్పనేర్పరి యనియు, నీతిమంతు డనియు త్రిలోకములలోని విషయములు ఎల్లప్పుడును గమనించి పాలించుననియు, సహస్రాక్షు డనుటచే స్ఫురించును. అశ్వనీదేవతల మనస్సులలోని సమస్తభావములను మొదటినుండియు గమనించుచున్నాడు. దధ్యఙ్మహర్షితో వారు సమాలోచనలు చేయుటగూడ ఆతడు గ్రహించినాడు. దధ్యఙ్మహర్షి బ్రహ్మజ్ఞానసత్యాగములవిషయము, చ్యవనమహర్షి తపశ్శక్తినిగూర్చియు, బ్రహ్మతేజముగూర్చియు బాగుగా నెఱింగిన ఇంద్రుడు ఆ మహర్షుల కెప్పుడును మనస్సులో భయపడుచుండువాడు. అశ్వనీకుమారుల అసద్భావము ఇంద్రునకు తెలియనిది కాదు. అశ్వనీదేవతల ప్రయత్నము తెలిసినప్పటినుండియు వారి ప్రయత్నములు సఫలము కాకుండుటకు ప్రయత్నింపసాగెను. రాత్రి పురోహితునితో సమాలోచనలు చేసి యింద్రు డుదయము దధ్యఙ్మహర్షి దగ్గఱకు వెడలుటకు నిశ్చయించుకొనెను. ప్రాతఃకాలమున పుష్పకవిమాన మధిరోహించి మహర్షి యాశ్రమము నింద్రుడు చేరెను. ఆసమయమున మహర్షి శిష్యులకు విద్య గఱపుచుండెను. ఇంద్రు డాశ్రమమునకు వచ్చిన సమాచారము సంచలనము కలిగించినది. ఎక్కడివా రక్కడే తమపనులు కట్టిపెట్టి పరుగుపరుగున ఆశ్రమము చుట్టు చేరిరి. దధ్యఙ్మహర్షి కూడ ఇంద్రునిరాక తెలిసికొని అతిథిసత్కారములు చేయుటకు శిష్యులను వెంటబెట్టుకొని వెళ్ళి స్వాగతమిచ్చినాడు. స్వాగతమిచ్చిన దధ్యఙ్మహర్షికి ఇంద్రుడు సాష్టాంగదండప్రణామము చేసినాడు. ఇంద్రుని వినయవిధేతలు విరాగియైన దధ్యఙ్మహర్షిపై మంచిప్రభావము చూపినవి. మహర్షి ఇంద్రుని లేవదీసి యాలింగనము చేసికొని కుశలప్రశ్నలు వేసినాడు. రాజనీతివిశారదుడైన యింద్రు డందఱియెదుట తన మనోభావ మెందుకు వెల్లడించును? ఇంద్రుడు నవ్వుచు "బ్రహ్మర్షీ, ఎంతోకాలమునుండి మిమ్ము దర్శింపవలె నని కుతూహలపడు

చుంటిని. నాకోరిక నేటికి సఫలమైనది. ఊపిరి పీల్చుకొనుటకుకూడ తీరుబడి లేనంత జంజాటము నాతలపై నుండుట మీ రెఱుంగుదురు. ఎంత యభిలాషయున్నను మీవంటి బ్రహ్మర్షుల సన్నిధికి తఱచు వెళ్ళజాలకున్నాను" అని వినయ ముట్టిపడునట్లు పలికినాడు.

దధ్యాజ్ నవ్వుచు కుటీరమువైపు చూచి "దేవేంద్ర, అధికారము రక్షించుకొనుట సామాన్యవిషయము కాదు. ఇంత పెద్దసామ్రాజ్యభారము వహించువారు సుఖసంతోషము లెట్లు పొందగలరు? మాయాశ్రమమునకు విచ్చేసి మాపై గల దయను వెల్లడించితిరి. మీవంటి గొప్పయతిథి శుభాగమనముచే నాశ్రమవాసు లెల్లరు కృతార్థులైరి."

మాట్లాడుచు మాట్లాడుచు బ్రహ్మర్షి కుటీర ద్వారము సమీపించెను. శిష్యు లింద్రుడు సుఖాసీను డగుటకు ఆసనము వేసిరి. సముచితోపచారములతో ఇంద్రున కతిథిసత్కారములు చేసిరి. కొంతసేపైనతరువాత గురుకులమునకు త్రిలోకాధిపతి విచ్చేసిన శుభావసరము పురస్కరించుకొని మహర్షి సెలవు ప్రకటించెను. అధ్యయన మాపియవేయబడెను. శిష్యులెల్లరు ఆటపాటలలో మునిగిరి.

కొంతసేపు విశ్రమించిన పిదప బ్రహ్మర్షి యింద్రుని జూచి "దేవేంద్ర, మనశాస్త్రము లతిథిపూజయొక్క మహిమను పెక్కురీతుల వివరించినవి. మీవంటి త్రిలోకాధిపతులు విచ్చేయుటచే వనవాసులమైన మామనస్సులకు మిగుల సంతోషము కలిగినది. మీసేవ చేయుటకు మే మెప్పుడును సంసిద్ధులమే. మేము మీ కెట్లు ఆనందముకలిగింతుమో సెలవీయుడు" అని పలుకగా నింద్రుడు క్షణకాలము మౌనమవలంబించి మహర్షివైపు చూచి యిట్లు పలుకసాగెను.

"బ్రహ్మర్షీ, నేనొకయభిలాషతో మీ సన్నిధికి వచ్చితిని. నాకోరిక నెఱవేర్చి నాకు సంతోషము కలిగింపుడు."

దధ్యాజ్—"ఇంద్ర, మీసేవ చేయుటకు మేము అన్నివిధముల సంసిద్ధులమే. సామాన్యాతిథినికూడ మేము పూజింతుము. మీవంటి గొప్పయతిథులకోరిక నెఱవేర్చుట మాకర్తవ్యముగా నెంచెదము. మీ రేవిధమైన సంకోచము లేకుండ మీకోరిక తెలియజేయుడు."

ఇంద్రునకు మహర్షి మాటలు చాలసంతోషము కలిగించినవి. తన మాయాజాలములో మహర్షి చిక్కుకొన్నాడు. రెండుచేతులు జోడించి ఇంద్రుడు వినయముగా విన్నవింప సాగెను. మహర్షీ, మీదగ్గఱ బ్రహ్మజ్ఞానము పొందగోరుచున్నాను. ఈ ప్రపంచములో పెక్కుమంది బ్రహ్మజ్ఞాను లున్నను మీవంటి విరక్తులు, ఉదారులు, బ్రహ్మనిష్ఠకలవారునైన గురువు లెచ్చటను లభింపరు. బ్రహ్మజ్ఞానమునిమిత్తమై రాజకార్యముల జంజాటము నుండి విముక్తి పొంది మిమ్ము సేవించుటకు వచ్చితిని. ఇక నేమాత్రము ఆలస్యము చేయకుడు. నేడు చాల మంచిముహూర్తము కలదు. నేడే నా కా పావనవిద్య నుపదేశించి కృతార్థుని చేయుడు."

బ్రహ్మర్షి దధ్యాజ్ ఇప్పుడు పూర్తిగా చిక్కులో పడినాడు. లౌకికవ్యాపారములందు, మాయలయందు రాత్రిందివములు మునిగియుండి, కూటనీతిజ్ఞుడై, విలాసప్రియుడై, హింసాపరుడై యుండు దేవేంద్రునకు బ్రహ్మజ్ఞాన ముపదేశించుట మహాపాప మని మహర్షి యుద్దేశము. అది బ్రహ్మవిద్య నవమానించుట యని యాయనభావము. కాని అతిథిని పూజించి కోరిక నెఱవేర్చుటకు మాట యిచ్చి వాగ్దానభంగ మొనరించుట యెట్లు? చాలసేపు

ఆలోచనాసముద్రమున మునిగి తేలసాగినాడు మహర్షి. ఇంద్రునుండి దృష్టి మరలించి ఆకాశమువైపు దృష్టి ప్రసరింపజేసినాడు.

ఇంద్రు డెంతోసేపు మౌనముగా నుండ లేదు. దధ్యఙ్ మహర్షి మౌనమును చూచి యింద్రు డిట్లు పలికెను. ''బ్రహ్మర్షీ, మాట యిచ్చి యన్యథా యెట్లు చేయగలరు? మీవంటి సమర్థులైన మహర్షులు ఇచ్చినమాట నిలబెట్టు కొనుటకు సందేహించిన లోకమున సత్యము నకు, వాగ్దానమర్యాదలకు తా వెక్కడిది? ఈ యోచనతోనే యమరావతినుండి యిచటకు వచ్చితిని. మీకు దయగల్గిన బ్రహ్మవిద్యోప దేశము పొంది యిచటినుండి వెడలెదను. మీకు దయకలుగనియెడల ఈ యాశ్రమము నందే జీవిత శేషము గడపెదను. మీమౌనము నాకు చింత కలిగించుచున్నది. శీఘ్రమే యంగీకార మొసంగించి నావిచారము తొలగించి నన్ననుగ్రహింపుడు.

ఇంద్రుని గంభీరవాక్యములు మహర్షికి చాల కఠినముగా తోచినవి. ఎంతసేపు యోచించినను సమాధానము స్ఫురింప దయ్యెను. చాలసేపు మౌనముగా యోచించి మహర్షి ''సురరాజ, అతిథిగా వచ్చిన నీకు నే నొసంగిన వాగ్దానము తప్పక నెఱవేర్తును. ప్రాణము లుండగా వాగ్దానభంగము జరుగుట యను ప్రశ్నే లేదు. బ్రహ్మవిద్యోపదేశము పొందుటకు ముందు నీకు సాధన యవసర మను విషయమే యింతవఱకు ఆలోచించుటకు హేతు వైనది. అభిమానపూరితమైన మనస్సు, చంచలమైన యింద్రియములు కలిగిన నీవు పరమరహస్యమైన బ్రహ్మవిద్యయొక్క మర్యాద నెట్లు నిలుపగలవు? నీత్రిలోకాధిపత్య మెక్కడ? లోకప్రవృత్తులనుండి విరక్తి కలిగించు బ్రహ్మవిద్యయెక్కడ? రెండింటి మర్యాదను నీ వెట్లు నిలుపగలవు? నీవు బాగుగా ఆలోచించు కొనుము. తరువాత బ్రహ్మజ్ఞానోపదేశము విషయము చూడవచ్చును'' అని విస్పష్టముగా తనయుద్దేశము తెలియజేసినాడు.

సురరాజున కంతయోరిమి యెక్కడిది? ''మహర్షి, ఈ విషయము లాలోచించుచు కూర్చుండుటకు నా కవకాశము లేదు. ఒక విషయము నొకసారి కోరిన తరువాత మాటి మాటికి నావిషయముపై మనస్సు లగ్నము చేయవలసిన యవసరము నా కెప్పుడును కలుగలేదు. మీ రిప్పుడే బ్రహ్మవిద్య నుపదేశింపవలెను. బ్రహ్మవిద్యను పొందక యిచటి నుండి కదలను'' ఇంద్రుడు తన దృఢనిశ్చయ మొఱింగించెను.

మహర్షి కింద్రుని సమాధానపఱచుట కే యుపాయమును తోచలేదు. ''సురరాజ, సరియే, నే డాశ్రమమున నాగుము. రే పుదయము బ్రహ్మవిద్యకు దీక్షస్వీకరింపజేయుదును. నీవు రాచదుస్తులను, ఆభరణములను తప్పక పరిత్యజింపవలెను. రథమును, సారథిని, అను చరులను వెనుకకు పంపివేయుము. కౌపీనము మేఖల ధరింపుము. సమిధ చేతబట్టి నిర్మలమైన మనశ్శరీరములతో బ్రహ్మజ్ఞానోపదేశమునకు రావలయును'' అని మహర్షి వివరించెను.

ఇక నింద్రున కేమి సమాధానము చెప్పుట కును అవకాశము లేకపోయినది. మఱునాటి యుదయ మింద్రుడు తనకత్యంతప్రియములగు వస్త్రములు భూషణములు విసర్జించి వటువేష ధారియై బ్రహ్మవిద్యోపదేశము పొందుటకు వచ్చుట ఆశ్రమవాసులకు మిక్కిలి కుతూహలము కలిగించినది. కాని యింద్రుని వినీత వేషము మహర్షికి హర్షము కలిగింపలేక

పోయినది. మహర్షి దయ ఇంద్రునకుగూడ సంతోషము కలిగింపలేకపోయినది. ఇంద్రుడు మహర్షి కూడ బలాత్కారముతో బ్రహ్మజ్ఞానోపదేశమార్గమున ఇష్టములేక పయనింపసాగిరి. ఒకరికి (ఇంద్రునకు) ఘోరస్వార్థసాధన ప్రధానము కాగ మఱియొకరికి (మహర్షికి), మాట నిల్పుకొనుట ముఖ్యమైనది.

(సశేషము)

రసస్వరూపం - రసజ్ఞత - సౌందర్యసృష్టి

కీ. శే. కులపతులు ముట్నూరు కృష్ణరావుగారు

I

సోదరా, సౌందర్యోపాసకులు నీతినియమములను పాటించనిభోగులను ప్రతీతి ఉన్నది లోకంలో. కాని ఇది నిజం కాదు. నియమమనేది ఎక్కడైనా ఉంటే, అది సౌందర్యోపాసనలోనే విశేషంగా పరాకాష్ఠ చెందుతుంది. కళకు నియమమే మూలము. విశృంఖలత కళకు విరుద్ధము. రసజ్ఞతకొద్దీ నియమములంతకంతకు సూక్ష్మాతిసూక్ష్మము లగుచుండును. నీతివాది నియమములకును, కళాభిజ్ఞుని నియమములకును విశేషవ్యత్యాసము కలదు. నీతివాదికి ప్రమాణము లోకాచారము, సంఘమర్యాద, శాస్త్రవిహితములైన విధినిషేధములు. కళాభిజ్ఞుని నియమములు బాహ్యములు కావు. ఏ నియమము రసనిష్పత్తికి ఆధారమో, ఏ విధులు రసజ్ఞతకు సహకారములో వానిని కళాభిజ్ఞుడవశ్యము పాటించును.

నీతిపరుడు బయటి ప్రమాణాలనుబట్టి ప్రవర్తిస్తాడు. సౌందర్యోపాసకుని శీలము వాని సహృదయము ననుసరిస్తూ ఉంటుంది.

నీతివాది విధులకు ఒక శిక్షణగ లోబడుతాడు. కళాభిజ్ఞుడు సుఖంకోసం నియమములను కోరి తెచ్చుకొంటాడు.

సౌందర్యోపాసకుని హృదయము బహుసుకుమారము. కోమలము. ఏ అణుమాత్రం రసాభాస కలిగినా వాని హృదయం బాధపడుతుంది. రసవ్యంజకములైన భావములే వానికి ఆలంబనములు.

తంబురా తీగెను వదులియ్యరాదు. చిత్తరువులోని రేఖలు వక్రించరాదు. గీతంలో ఒక అపశబ్దముకూడ పలుకరాదు. నృత్యములో తాళము తప్పరాదు - కళా ప్రపంచములో - సర్వం తూకం - తూనిక - కొలత - మాత్రం - మానం ప్రమాణం.

సౌందర్యోపాసకుడు జ్ఞానయోగి కాక తప్పదు-వాని నేత్రము జ్ఞానాంజన శలాకముచే ఉన్మీలితమైనప్పుడే, వానిచూపు వజ్రభేదియైన సుందరమూర్తిని గాంచును.-శ్రీ శంకరభగవత్పాదులవంటి జ్ఞానులే "సౌందర్యలహరి"లో ఓలలాడగల్గుదురు.

జ్ఞాని కర్మయోగి కాకపోవచ్చును. కాని సౌందర్యోపాసకుడు కర్మకుశలుడు కాకతప్పదు. వాని హస్తము పరుసవేది వంటిది. వాని స్పర్శకు శబ్దము కవితయై ప్రవహించును. దారు శిలా లోహములు మధురరసమును విరజిమ్ము

కుసుమములగుచు శిల్పభాగ్యము వాని సహజ సంపద.

సౌందర్యోపాసకుడు స్వరూపముచే భక్తియోగియే. సౌందర్యము ప్రేమయొక్క శోభ. కాంతి, లావణ్యము, మాధుర్యము దాని సహజలక్షణములు.

వేయేల, సౌందర్యోపాసకునియందు జ్ఞాన భక్తికర్మలు సమ్మేళనము చెంది–రససిద్ధియందు పరిపూర్ణత చెందును. ఈ మూడును Knowledge-Power-Beauty ఆత్మజ్యోతియొక్క భిన్న కళలు. సోదరా, సౌందర్యోపాసన నవలంబించుము – నీ జీవనరంగము త్రిలోకసుందరికి నాట్య — జగమును సమ్మోహింప జేయును.

II

సోదరా, సౌందర్యం బాహ్యవస్తువుల లక్షణంకాదు. అది నీలోపలిది. అది బయటిదే అయితే, అందటినీ సమానంగా రంజింప చేయాలి. చేయదు. ఒకరి కంటికి అందంగా ఉన్నది, ఇంకొకరికి వికారంగా కనబడుతుంది. రసజ్ఞతే సౌందర్యానికి ప్రమాణం.

సౌందర్యం జ్ఞానంవలె ఆత్మయొక్క స్వరూప లక్షణం – సత్యం, శివం, సుందరం. జ్ఞానం స్వయంప్రకాశం, జగత్ప్రకాశకమూ అయినట్లే, సుందరం స్వయంమధురం, సర్వం మధురమయంగా జేసే ఆత్మశోభ. నీలో ఆత్మశోభ అనుభూతమైనకొద్దీ, నీ రసాస్వాదనపటిమకూడ వృద్ధిచెందుతుంది. ఆత్మశోభ హృద్గతం కావడానికి, ఆత్మ నిష్ఠ చాలా అవసరం.

నీ జీవనంలో అనేక పొరలు, తెరలు, అరలు ఉన్నాయి. ఎన్ని దశాంతరాలో రంగాలుగ గడచాయి. ఇంకా గడవనున్నాయి. వీనిలో వీనికి నిరంతరం స్పర్థ, సంఘర్షణ కలుగుతూ ఉండడంవల్ల, నీకు చిత్తవిక్షేపం కలిగి శాంత్యానందములు మృగ్యములగుచున్నవి. శాంతియందు కాని సౌందర్యశోభ ప్రకాశించదు.

సంగీతవిద్య శాంతిసౌఖ్యముల నెందు కియ్యగలుగుతున్నదో యోచించుము. సంగీతము కూడ నీ జీవనంవలెనే సంచలన వేగములతో కూడినది. అందునా ఆరోహణావరోహణములు కలవు. స్వరభేదములు కలవు. విరుపులు విశ్రామములు కలవు. కాని అవన్నియు ఒక శ్రుతికి మేళనమై, రాగోన్ముఖమై, తాళయుతముగ ప్రస్తారితమగుచుండుటచే గేయము మధురమొనర్పగలుగుచున్నది. అట్లే నీ జీవనంలో అనేక అవస్థలు, దశలు, తిరుగుళ్లు సంఘటిస్తున్నా, వానికి సామరస్యముగూర్చి, ఏకలక్ష్యమున కనుసంధానము చేయగలిగితే, నీ జీవనంకూడా భావాత్మకమైన గేయమువలెను ఛందోబద్ధమైన ఋక్సామములవలెను, ఆనందసంధాయకము కాగలదు. సర్వాంగోపాంగ సామరస్యమే సౌందర్యమని మన ఆలంకారికులు నిర్వచించలేదూ?

నీ జీవనంలో రసస్ఫూర్తి కలుగవలెకాని, అది నీలోపల దాగి ఉండక, నిన్ను సర్వాంగశోభితునిగ జేసి వేస్తుంది. ఇంద్రియముల కతీంద్రియపుష్టి కలుగుతుంది. చిత్తము నిర్మలమై రసోజ్జ్వలమగుతుంది. హృదయాబ్జము వికసించి పరిమళములను విరజిమ్ముతుంది. ప్రేమ, సౌందర్యం, మాధుర్యం, శోభ–ఈ నాలుగూ ఒక్కటే. హృదయం కరిగితే ప్రేమ. చూపులు సుళ్లు తిరిగితే సౌందర్యము. రుచి మత్తెక్కితే మాధుర్యము. విలాసము అలంకారభూయిష్ఠమైతే శోభ. ఎట్టి భాగ్యభోగములోయి, రసిక

శేఖరునివి? మానవుడు స్వరూపముచే ఆనంద పురుషుడు. లోకమును అందచందాలతో దిద్ద గల విశ్వశిల్పి. దుఃఖుల, దీనుల జీవనమును సహితము దయారసముతో నింపి, అమృతరస పానమును చేయించగల నిఖిలరసామృత మూర్తి - శ్యామసుందర మదనమోహనుడు, మురళీధరుడు, గోపీవల్లభుడు, బృందావన విహారి - సోదరా, నీలోని ఈ లీలామానుష విగ్రహాము నుపాసించి రససిద్ధుడవు కమ్ము.

III

సోదరా, సౌందర్యబోధకలిగితే, నీలో ఒక విధమైన రసజ్ఞత బయలుదేఱి, నిన్ను నిరంతర జాగరితునిగా చేస్తుంది. నీలోనే కాకుండా, నీ పరిసరాల్లోగూడా ఏమాత్రం రసభంగమైన సందర్భంఉన్నా, సహించక దానిని రసస్నిగ్ధంగ సంస్కరిస్తుంది.

రసజ్ఞతలో తన్ను తాను పోషించుకొనే శక్తి ఉన్నది. ఎట్లా ఒక లత తన ఆశ్రయాన్నంతా అల్లుకొని, పెనవేసుకుపోతుందో, అట్లే రసజ్ఞతకూడా నీ జీవితాన్ని, నీ ఇరుగుపొరుగును ఆవరించి, తన సౌందర్యరాజ్యాన్ని విస్తరింపజేసుకొంటుంది.

ఒక వ్యాప్తిలోనే కాదు దాని ప్రయాస. గంభీరతలో కూడా లోతు పాతులలోకి జొచ్చుకొనిపోతుంది. ఆ రసపిపాసకు తనివితీరడమనేది లేదు - రసపానంచేసినకొద్దీ పిపాస హెచ్చుతుందేకాని తరగదు. రసపిపాస నీకు శ్రమా విసుగూ కలిగించేది కాదు. సౌందర్యాన్ని చూచినకొద్దీ చూస్తావు - గానాన్ని విన్నకొద్దీ వింటావు - మాధుర్యాన్ని గ్రోలినకొద్దీ సృష్టిస్తావు. సౌందర్యం అనంతమైనది-దానికి అంతు అనేది లేదు. మాక్తికం నిరంతరం క్రొత్త క్రొత్త తళుకులను, కాంతులను ఈనుతున్నట్లుగ, లావణ్యం అవిచ్ఛిన్నంగా క్రొత్తక్రొత్త శోభలను విరజిమ్ముతూ, నీ ఆనందాన్ని అపారంగా చేస్తూవుంటుంది. అందుకనే A thing of beauty is a joy for ever అన్నాడు ఒక ఆంగ్ల కవి.

ప్రకృతి ఎప్పటికైనా ప్రాతగిలుతుందా? ప్రతి సూర్యోదయమూ క్రొత్త ప్రభాపటలి. ప్రతిచంద్రికా పులకితయామిని. వసంతఋతు సమాగమానికి, మోడుపడిన చెట్టుకూడ ఎట్లా చిగిర్చి, పుష్పించి, నూతనవేషం ధరిస్తుందో చూడు. ఆనందరస సముద్భూతమైన ప్రకృతి నవనవోన్మేషశాలినికాకుండా ఎట్లా ఉంటుంది? నీలో సౌందర్యబోధ కలగాలేకాని, అది నిన్ను ప్రపంచంతో ఐక్యంచేసి, సామరస్యం కలిగించే వరకూ ఊరుకోదు. లోకాన్ని ముట్టుకుంటే, నీ సౌందర్యం మాసిపోతుందేమోనని భయపడకు. ఆ భయంతో నీలో నీవు ముడుచుకొనిపోయావా, నీలోని రసజ్ఞత కాస్తా ఆఱిపోయి, నీ జీవితం మరుభూమి అయి ఊరుకొంటుంది.

లోకాన్ని స్పర్శించిన మాత్రాన నీ శౌచం మైలపడేటట్టయితే, నీ శౌచంలో సత్తువ లేదన్న మాట. నీ పరిసరాన్నంతా అశుచిగా ఉంచుకొంటే, నీ శౌచంమాత్రం ఎంతకాలం నిలుస్తుంది? నిన్ను, నీ జీవితాన్ని, నీ పరిసరాన్ని శుచిగ జేసుకోగల్గితేనే, నీ శౌచం సంరక్షింపబడుతుందికాని, బయటి గాలి సోకకుండా దాని చుట్టూ మడిబట్ట కట్టితే కాదు.

నీ జీవితంఒక సౌందర్య దీపికమై లోకాన్ని కళాజ్యోత్స్నతో నింపినకొద్ది సమస్త వస్తుజాలము నీచుట్టునుజేరి రాసక్రీడ సలుపుతుంది. విశ్వైకతకు ఆత్మోపలబ్ధికి సౌందర్యబోధకంటె సుఖసాధనము మఱియొకటి లేదు.

భాసవిలాసుల కథ

శ్రీ నిర్వాణానందస్వామి

ఈకథ యోగవాశిష్ఠములోని ఉపశాంతి ప్రకరణములోనిది. వశిష్ఠు డిట్లనెను. ''ధీరుడవైన ఓరామా, ధ్యానముచేయుట కలవాటు పడి, ఆత్మానందమును బ్రహ్మానందమును పొందువారు అనేక బాధలనుండి, కష్టములనుండి, దుఃఖములనుండి విముక్తులై యున్నారు. జీవుడు, గ్రామముపైని విడిచిపెట్టిన తోటపెద్దు వంటివాడు. ఈ ఘోరసంసారపు టడవిలో, వాడు కాలిదురదకై, పనిపాటలులేక తిరుగుచుండును. కోరికలనెడి గట్టిత్రాళ్లతో బంధింపబడినాడు. కర్మయనెడి కొరడాదెబ్బలను తినుచున్నాడు. దుమికి, దుమికి నడిచెడి మానవుల రక్తము పీల్చి జీవించు, రెక్కలు లేని, చీడపురుగుల కరుపుల వలన సంభవించెడి జాడ్యములతో బాధపడుచున్నాడు. దుర్భర సంసార భార బాధలచే మూలుగుచున్నాడు. విరామము లేని, ముందు వెనుకల నిరంతర సంక్షోభము వలన వానిశరీరము తూట్లుపడిపోయినది. అజ్ఞానముచే లెక్కలేని జన్మల లోతైన అగాధములో పడిపోయినాడు.

సాధకుడు మనోనాశనము గావించుకొనవలయును. తన సహజజ్ఞానము ద్వారా, తన జీవము, శాశ్వతమైన దని యనుభవమునకు దెచ్చుకొనవలయును. అప్పుడు మాత్రమే స్వార్థపరత్వమునుండి, అజ్ఞానమునుండి బ్రతికి బైటపడగలడు. ఆతడు జీవన్ముక్తులతో నిరంతరసహవాసము చేసి ఆత్మానుభవమును పొందు మార్గమును కనుగొనవలయును. దానిని పొందగలుగుటకు, పరిశుద్ధమైన, శిక్షణపొందిన, మనస్సే అర్హమైన, నిశ్చయమైన సాధకోపాయము. మనస్సు ఆత్మలో లీనమైనపుడు తురీయావస్థను బ్రహ్మానందము నొందుస్థితి ననుభవించును. ఈ అనుభవమును సంపాదించుకొనిన పిమ్మట, ప్రాపంచికవస్తువులయందలి వాసనలు సంపూర్ణముగా చచ్చును. వాస్తవమైన పట్టుదలతో నాత్మవిచారణకు ఉపక్రమించునెడల, మనస్సు, క్రమక్రమముగా, గొప్ప వైభవములో పరిశుద్ధతను పొందును. ఎగువ మనస్సు సాహాయ్యముతో దిగువమనస్సును నాశనము చేసి, బ్రహ్మజ్ఞానమును బడయవలయును. అప్పుడుమాత్రమే యీ భయంకరమైన సంసార బాధలనుండి విడుపొందవచ్చును. మనోనాశనమైనపుడు, ఆవిధముగా ''అహం''ను చంపినపుడు ఆత్మతేజస్సు నీపై నుదయించి, తెంపులేని ఆత్మానందము అభివృద్ధిచెందును. ఇట్టి యనుభవమును, ఉదాహరణతో చెప్పుటకు, భాసవిలాసులమధ్య జరిగిన సంభాషణను గుఱించిన ఒక పురాతనమైన కథను చెప్పబోవుచున్నాను గనుక, ఓరామా, శ్రద్ధగా వినుము.

భాసుడు, విలాసుడు అను నామధేయములు గల ఋషులు సహ్యాపర్వతముపై నున్న అత్రిమహాముని పర్ణశాలలో నివసించిరి. అత్రిముని కా యిరువురు పుత్రులు. పుష్పమునకును దాని – పరిమళమునకును ఎటుల వేఱుపాటు లేదో అవ్విధమున, ఆయిరువురుసోదరులు వేఱుపాటు లేక అన్యోన్యప్రేమతో నుండిరి. ఒక్కటే ప్రాణము, ఒక్కటే మనస్సు రెండు శరీరములలో నున్నట్లుగా నుండిరి. ఒక్క చెట్టునుండియే బయలు వెడలిన శాఖలా యనునట్లు వీరు కలసి మెలసి యుండిరి. వృద్ధులైన వారితల్లిదండ్రులు మరణించిరి. వారికి శ్రాద్ధక్రియలు జరుపబడెను. – తల్లిదండ్రుల మరణకారణముచే వారు కడుంగడు దుఃఖించిరి. కన్నీరు విస్తారముగా కార్చిరి.

వారు ఒకరినుండి యొకరు సెలవు తీసికొని విడిపోయి వేఱువేఱు దిక్కులకు పయనమై పోయిరి. నిర్జనారణ్యములకు బోయి ఉగ్ర తపస్సు చేసిరి. వారి శరీరములు శిథిలము లాయెను. కాని నిజమైన జ్ఞానమును వారు పొందలేదు. అందుచే వారు మరల కలిసికొనిరి.

విలాసు డిట్లనెను. "ఓ, భాసుడా, ఓ సోదరా, నిన్ను గాంచినందు కెంతయు సంతోషమైనది. నా హృదయాంతర రహస్యస్థలమున, [illegible] మునకు జీవమై యున్నావు. నీవు నానుండి విడిపోయిన పిమ్మట, ఇంత దీర్ఘకాల మెటుల, నెచ్చోట, గడపితివో చెప్పుము. సోదరా, నీకు శాంతి చేకూరెనా? ఆత్మజ్ఞానము పొందితివా? నీవు సౌఖ్యముగా నుంటివా? మనోవిచారమునుండి, బాధలనుండి, విముక్తుడవైతివా? అనంతమైనదాని, నిత్యమైనదాని యానందానుభవము కలిగెనా! భాసు డిట్లు జవాబు చెప్పెను. "నే నీ దినమున నిన్ను కలిసికొను టెంతయు ముదావహము. సోదరా, మనోనాశనము కాకుండగా, కోరికల విత్తనము దాని బలీయమైన లోతైన వ్రేళ్లతో పాతుకొని పోయియుండగా, దానిని కూకటి వ్రేళ్లతో పెల్లగించి, 'దుంపనాశనము' చేయజాలకే, శాంతికొఱకై నిరీక్షించు టెట్లు పొసగును? ఆత్మసాక్షాత్కారము, ఆత్మజ్ఞానము పొందనంతవఱకు, మనము శాశ్వతానందము పొందుటకై నిరీక్షించు టెట్లు?

నిరుపయోగమైన ప్రాపంచిక వ్యాపారముల వలన, స్వార్థపరత్వమువలన, వృథా కాలక్షేపముచే, మనజీవితము లెట్లు నిరర్థకముగా గడిచిపోయినవో చూడుము. ఎండిన వృక్షము వలె నీశరీరము శుష్కించిపోవును. ముడుతలు పడిన శరీరముతోను, పండినశిరోజములతోను, వృద్ధాప్యము వెనువెంట తఱుముకొని వచ్చును. కలతపెట్టు కామక్రోధముల నాశనము చేయజాలనంతవఱకు, ఆశాపాశము లడుగంటనంతవఱకు, ప్రకృతికి పరముగా నున్న సర్వోత్కృష్టమైన సౌఖ్యానందమును మన మెట్లు పొందగలము? పలువిధములైన వాంఛ లనెడి దుబ్బులను పవిత్రమైన తర్కవివేకము లనెడి పాఱలతో చెక్కిపాఱవేయలేనంతవఱకు కలిమీ లేని, నిక్కరైన బ్రహ్మానంద మెటుల లభ్యమగును? జీవనపు సంకెళ్లను సమూలముగా త్రెంచివేయుటకు మరణ మనెడి ఎలుక ఎల్లపుడును తనకు చేతినిండ పని కలిగియేయున్నది. కామక్రోధముల నెడి బురదతోను, నుఱుగుతోను పోల్పబడిన భద్రతలతోను, వ్యాకులతలతోను, మరలమరల ఒక శరీరమునుండి మరియొక శరీరము పొందుచుండుట యను సుడిగుండముతోను ప్రాపంచిక జీవనప్రవాహము ధారాళముగా పాఱుచునే యున్నది. ఇంద్రియములతో సమతుల్యముగా మనస్సు నాట్యము చేయును. ఒకనిమిషమైనను దానికి తీఱిక లేదు. అజ్ఞాన మనెడి జాడ్యమునకు నమ్మకమైన మందు ఆత్మజ్ఞానమే. అది పునర్జన్మకు భయంకరమైన - సర్వరోగనివారిణి. బ్రహ్మజ్ఞానము పొందని వారును, ఇంద్రియవాంఛలను తీర్చుకొనుటయందు కాలము వృథా పుచ్చువారును, జననమరణముల చక్రములో బడి మరల మరల పెక్కు చావుపుట్టుకలలో చిక్కుకొనుచున్నారు. ఎండుటాకులు గాలి కెగిరి చెల్లాచెదరగునటుల వారు మరణప్రవాహములో తుడిచిపెట్టుకొని పోవుచున్నారు." ఆత్మోత్తేజము కలిగించు భాసుని సంభాషణ

వినిన పిమ్మట విలాసుడు మిక్కిలి సంతసించెను. అంతట ఉభయసోదరులు బ్రహ్మజ్ఞానార్థులై శ్రద్ధగా పాటుపడిరి. నిర్గుణనిరాకార బ్రహ్మముపై ఎడతెగని తీవ్రధ్యానము చేసిచేసి ఆత్మోన్నతిని బడసి జీవన్ముక్తులైరి. అజ్ఞానము ఐహికపరత అనెడి రొంపిలో బడి మునిగి పోయిన వారినిమాత్రమే, కష్టములు, బాధలు, దుఃఖములు అనునవి కలతపెట్టును. ఆత్మజ్ఞానులు అనంతమైన, బ్రహ్మానుభూతిని బడయుచునే యుందురు.

శివానంద లేఖావళి

54

చిల్కాపేట,
అల్మోడా, ఉ. ప్ర.,
28 జూలై 1915.

ప్రియ-బాబు,

నీ జాబు చూచుకొన్నంతనే నాకు కలిగిన యానందము వ్రాతమూలముగ ప్రకటించుటెట్లు? రాంచిలో నేను గడపిన ఆ కొన్నాళ్ళ చిత్రము తుడిపివేయ సాధ్యము కానియంతగా నామనస్సులో ముద్రితమైనది. అది యట్లే యుండగలదు. గురుదేవున కత్యంతప్రీతిపాత్రులగు పిల్లలసాంగత్యమున నుండినట్లు నాకనిపించినది. ఎప్పుడును మిమ్ము నేను మఱవజాలను. మఱచుట అసంభవము. మఱవకుండుటే కాదు. నాహృదయము ఇక నెప్పటికిని మీయందఱికిని వశపడిపోయినది. మాతృశ్రీ కృపచే గురుదేవుని చరణసన్నిధిని శాశ్వతస్థానమును నీవు గడించుకొంటివి. ఇక చింతింపవలసిన విషయమేదియు లేదు. ఐనను ఎంతవఱకు నీకు ఈ భూలోకమున నుండకతప్పదో అంతవఱకు కష్టసుఖములు ఏదో యొక రూపమున అప్పుడప్పుడు సంభవించుచుండుట అనివార్యమే. కాని అందుకై మనోవ్యథ చెందనక్కఱలేదు. కొంతమంది కలసి కూర్చుండి భగవంతుని మహిమలను కీర్తింప జొత్తురేని ఐహికసుఖదుఃఖములు విస్మృతము లగును. హృదయము ఆశానందములతో పిక్కటిల్లును. మాతృదేవి కృప మీయందఱపై సదా ఉన్నది. మీరు నాకు అంతటి ఆంతరంగికు లనిపించుటకు కారణమదే. మీరు నీళ్ళను చెట్టు వేరులయొద్ద పోయుచున్నారు. ఆ నీరు ఆ చెట్టుకొమ్మలకు అంది తీఱును.

హరిమహారాజు పరిస్థితి మునుపటికంటె మేలే. మునుపటికంటె దేహపటుత్వము ఎంతో హెచ్చినట్లు ఆయన కనిపించుచున్నది. ఆయన రూపము మొత్తముగ ఎంతగానో మాఱిపోయినది. ఐనను మధుమేహవ్యాధి ఆయనలో జీర్ణించిపోయినందున అందులో ఎక్కువ నయము లేదు. కాని మొత్తముమీద మునుపటికంటె చాల బాగుపడినది ఆయన శరీరస్థితి.

తూర్పుబంగాళమందలి క్షామపరిస్థితులను గూర్చి ఊఱటనుగూర్చు వార్తలు నాకు తఱచు అందుచున్నవి. పత్రికలందును ఆవార్తలనే చూచుచున్నాను. అయ్యో, వ్రాతద్వారా నేను దానిని తెలిపి ఏమిప్రయోజనము? హృదయమర్మము లన్నియు హృదయనియంతకు తెలియును. ఈ ఏకాంతహిమాలయప్రదేశమందు కూర్చున్న నామనస్సులోని తలంపులు ఎఱిగినవా డాయన ఒక్కడే. విశ్వమానవకోటి సమష్టిక్షేమమును గూర్చిన తలంపు తప్ప వేఱు ఏ

తలంపును నామనస్సునకు రాదు. ఇంతకంటె ఎక్కువగా వ్రాసి, ప్రయోజనమేమి? సర్వేశ్వరుడు సర్వము నెఱుగును. అంతర్యామిగ ఆయన యున్నాడు. ఈకొండప్రదేశమునకూడ వానలు లేవు. త్వరలో సువృష్టి కలుగకున్న ఈప్రాంతాలపరిస్థితి ఏమగునో పెరుమాళ్ళకే ఎఱుక. ఆయన దయ జూచునుగాక—అనుటే నాప్రార్థన.

హృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులు నావి, తురీయానందస్వామివి నీవును అచటనున్న ఇతరభక్తులును స్వీకరింపుడు. ఈజాబు నందఱకిని చదివి వినిపింపుము. మీయందఱి క్షేమమును నాకు అప్పుడప్పుడు తెలుపుచుండుము. నీజాబులను చూచినప్పు డెల్ల నాకు సంతుష్టి కలుగుచుండును.

దేవదేవుడు భువిపై నవతరించినాడు. లోకమునకు క్షేమము, ఏరూపముననైనను కానిమ్ము, కలిగి తీఱును. గట్టిగా నమ్ము.

శివానంద.

55

చిల్కాపేట,
అల్మోడా, ఉ. ప్ర.
10 సప్టెంబరు 1915.

ప్రియ—,

1322 సంవత్సర భాద్ర 12 తేదీ నీవు వ్రాసిన జాబు చేరినది. పూజ (దుర్గాపూజ)కు ముందుగా భగవత్సంకల్పముచే నీకు నౌకరీ దొరకుట ఆ భగవంతు ననుగ్రహమే తప్ప వేఱుకాదు. ఏలయన నౌకరిని గూర్చి నీవు చాల వ్యథ చెందుచుంటివి.

నిజముగా తూర్పుబంగాళములోని పరిస్థితులు సంతాపకరములుగ నున్నవి. కనికరించి భగవంతుడు విమోచనమార్గము చూపిననే మే లొందు ఆసపాటు కలదు. లేకున్నచో ఏమగునో పెరుమాళ్ళకే ఎఱుక. ఆయన పరమ శివమూర్తి. ప్రజలప్రస్తుతస్థితి మంచికి పురోగామియే. ప్రస్తుతమున కనంతరమైనది మన కగపడదు. కావున మనకు ఆమంచి యిప్పుడు అర్థము కాదు. ఐనను ఇంతమాత్రము స్పష్టపడుచున్నది :— ఈశ్వరసంకల్పముచే ప్రజలలో కనికరమును సేవాపరతయు మేల్కొను చున్నది. ఇది శుభసూచకమే. కాళీమాత ఒక రెండు చేతులతో సంహారకార్యమును సాగించుచున్నది. ఆమెయే తన తక్కిన రెండు చేతులతోను అభయమును అభిలషితములను ప్రసాదించుచున్నది.

నీ సందేహములకు సమాధానము లివిగో. (1) గురుదేవు ననుగ్రహమును ఆయనప్రత్యక్షశిష్యులకృపను పొందగంటి ననెడి గర్వమును అణచుకొన వలయును. అది యణగిన ఈ జీవితము ఉచ్ఛ్రితి నొందును. అంతే కాదు. మామూలుజీవితసంఘకార్యములలో గర్వాహంకార రహితముగ ఉదారమహాజనుల ననుకరించుచు పాటుపడవలయును. సామాన్యుల యెదుట పైని పేర్కొన్న గర్వమును ప్రదర్శించుట సరిగాదు. నిరహంకారతయే భక్తుని ప్ర

(2) ఆస్థతో ఆధ్యాత్మికసాధనను సాగించువానిని "గురుదేవుని శ్రీరామకృష్ణుని ఆరాధింపుము, స్తుతింపుము" అని కోరుట సంకుచితచిత్తత యని గాని స్వపక్షాభిమాన మని గాని చెప్పలేము. దేవుని మఱొక మూర్తియందు భక్తిగలవానిని "ఆమూర్తిని వదలుకో, గురుదేవుని భజింపుము." అని కోరుట స్వమత

దురభిమానమే, స్వకీయపక్షపాతమే. గురుదేవుడు నిజముగ ఈయుగమునకు ఆచార్యుడు, రూపుదాల్చిన సామరస్యము. ఇందుంగూర్చి సందేహలేశమైనను లేదు. వివేకులగు భక్తుల గోష్ఠిలో ఈ విషయమును ప్రచారము చేయవచ్చు.

(3) మఠమున సన్న్యాస దీక్షకై కొనినవారు మనోనిగ్రహదక్షులు. ఆధ్యాత్మికముగ పరిణతి నందినవారు సమాధిలో క్రిందిమెట్టు నందుకొన్నవారు అనుట నిస్సందేహము. కాని సమాధిలో దానికంటె పైమెట్టు కూడ నిజముగ నున్నదే!

(4) ఔను, పసివాడనుగ నుండినప్పుడు మా యింటి పెద్దలు చెప్పగా నేను వినియున్నాను. నాతల్లిదండ్రులు సోమవారవ్రతము సలిపి తారకేశ్వరశివుని ప్రసాదముచే నన్ను తమ పుత్రునిగ పొందిరట.

గురుదేవుని భజింపుము. నీ వెక్కడనైన నుందువుగాక. గురుదేవుడు నిన్ను కనికరించును. ఆయన ఏచోట నుంచినను ఏస్థితిలో నుంచినను, అది ఆయన యిచ్ఛ, అని గుర్తించి సమస్తమును లోకజననికి విడిచిపెట్టి మార్జాలకిశోరన్యాయమున నిబ్బరముగ నుండుము. ''దేవా, కనికరింపుము, కనికరింపుము'' అని సదా భావించుచుండుము, పల్కుచుండుము. ఆయనకు నచ్చినప్పుడు నిన్ను మరల తరచ్ఛాయ క్రిందికి చేర్చుకొనును. ఎక్కడ నున్నను నీయందు ఆయన కృపాళుడుగనే ఉండును.

ఇంతకన్న నేమి వ్రాయుదును? నాహృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులను అందుకో. ఈశ్వర సంకల్పానుసారము నా యారోగ్య మొకతీరుగ నున్నది. హరిమహారాజునకు క్షేమ

నీ శ్రేయోభి—౨

—

చిల్కాపేట
అల్మోడా, ఉ. ప్ర
9 సెప్టంబరు 191

ప్రియతమ బాబురామ్ మహారాజ్
(ప్రేమానంద)

ఏమి? ప్రేమప్రవాహమును ఇటు పాఱనీక ఆనకట్ట కట్టబడినదా? ప్రేమానందుని ప్రేమ ప్రవాహము హిమాలయోత్తుంగముగ పొంగజాలదా? మఱి అట్లగుచో గంగా ప్రముఖనదులు ఉత్తుంగపరుష శిలామయ హిమాలయములగుండ క్రిందికి ప్రవహించును. ఇక వారి భక్తులమైన మేము ఎంతకాలము మౌనముగ నుండగలము? కావున ఈనాడు ఈ జాబును నేను వ్రాయకుండ లేకపోయితిని. నీవు పూరీనుండి మరలి వచ్చితి వనియు ఇక జాబు వచ్చు ననియు ననుకొంటిని. కాని పెక్కు దినములు గడచిపోయినవి. మఱి నీయారోగ్య మెట్లున్నది? నీవు పోయిన పిదప నాకు మఠము నుండి జాబు లేవియు రాలేదు. మహారాజును చూచుటకు నీవు భద్రక్కునకు పోయియుంటివా?

శశివాండ్రు చాలమంది క్షామబాధిత ప్రజలకు సేవచేయుటకై పోయి రని విన్నాను. ......గారు వ్యాధిగ్రస్తులై రనియు విన్నాను. ఆయన ఇప్పు డెట్లున్నాడో వార్త నీ కేమయిన అందినదా? ఈదినాలలో నీవు మఠములోకంటె ఎక్కువగా కలకత్తాలో నుండిన మేలు.

ఇచ్చట హరిమహారాజు నారోగ్యము మును పటికంటె చాల మెఱుగు. సమష్టి ఆరోగ్యము చాల బాగుపడినను మధుమేహవ్యాధి బాధ అట్లే యున్నది. అది పూర్తిగా నయమగునట్లు లేదు. కాని ఇక్కడి చల్లని వాతావరణము చేతను ఆహారమున వహించుచున్న జాగరూకత చేతను ఆయన కెంతో నయముగ నున్నది... ...ప్రాంశు బాగుగనే యున్నాడు. నాస్థితియు ఒకతీరుగ నున్నది. ఒకప్పుడు బాగుండును. ఒకప్పు డుండదు. మా ప్రేమాలింగన ప్రణతు లను గైకొనుము. కుట్టువాండ్ర కందఱికి మా హృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులను అంద జేయుము. మఠవార్తలను తెలుపుము.

ఈవర్షాకాలమున గంగానది వెల్లువ ఎదిగిన గరిష్ఠప్రమాణమేమి? పశువులు ఆరోగ్యముగ నున్నవా? ప్రభాకరఠాకూరు ఎట్లున్నాడు? నాహృదయపూర్వకాశీస్సులను అతనికిని అందిం పుము. "అవునండి" గారు ఇప్పుడు ఎట్లు న్నారు? విన్నవార్తలు ఆయనకు మిక్కిలి ఊఱట కలిగించునవిగా లేవు. మీతల్లి అక్క గారలు పూరీనుండి తిరిగివచ్చిరా? ఇక్కడ చలిప్రారంభమైనది. వాన లించుమించు ఆగి పోయినట్లే;......

దాసుడు
తారకుడు.

శివానందస్మృతులు–37

శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ

బేలూరు మఠము, 26–3–1939 మంగళవారము.

సాయంకాలము 5 గం॥ గదిలో ఎక్కువ ఉష్ణముగ నుండినందున శ్రీమహాపురుషులు వరండాలో ఆసీనులై యుండిరి. శ్రీ అభేదానంద స్వామివారును, వారితోపాటు ఒక సన్న్యాసి సేవకుడును మఠమునకు వచ్చియుండిరి. అభేదా నందస్వామి సేవకుడు వచ్చి శ్రీ మహాపురుషు లకు ప్రణమిల్లి శ్రీవారి క్షేమసమాచారముల నరయగోరి – "మీ ఆరోగ్యము ఇప్పుడు కొంచెము మెఱుగుగా నున్నది కదా?" అని ప్రశ్నించెను. శ్రీవారు మందహాసముతో – ఓ! నీవు బలేవాడవు! ఈ ముసలివయస్సులో ఆరోగ్య మేలాగు బాగుండును? శ్రీభగవానుని ఇచ్ఛ, ఈలాగే దినములు గడవాలి."

సేవకుడు :—శ్రీరామకృష్ణ భగవానుని పార్షదులు – ఒకరిద్దఱు తప్ప మిగిలినవారు ఒక్కొక్కరుగ వెళ్ళి పోయినారు. మీ ఆరో గ్యము కూడ సరిగా లేదు. మీరు వెళ్ళి పోయిన పిదప మరల జన్మించెదరా? భగవా నుడు మానవరూపమున జన్మింపనిచో పార్షదు లగు మీరును జన్మింపరు కదా!

మహాపురుషులు :—నాయనా, ఈ విషయ ములు మాకేమియు తెలియవు సుమా! (శి.)

భగవానుల కెందఱు భక్తులు లేరు? మమ్ము లనే వెంట నిడుకొని రావలెనని నిర్బంధమా ఏమి?

సేవకుడు :—మీరు శ్రీవారి పార్షదులరు కాన, తప్పక రావలసినదే.

మహాపురుషులు :—అట్టి నియమమేమియు లేదు. ఈ వ్యక్తిత్వము నశ్వరమైనది. జగత్తు అనిత్యము. కాని ప్రవాహరూపమున నిత్యము. భగవానుడు ఏకమాత్ర సత్యము. అతడే అనాదికాలమునుండి కలడు. లోకకల్యాణార్థము ప్రతియుగమందును నరదేహము దాల్చును. ఇది ఆయన అహేతుక కృపయే సుమా. ఆయన స్వయముగ పూర్ణుడు. శుద్ధ బుద్ధ ముక్త స్వభావుడు. ఈప్రపంచమున ఆయన కెట్టి ప్రయోజనము లేదు – ఆయనకు పొందదగినది కాని – పొందవలసినది కాని ఎట్టిదియు లేదు – అటులయ్యు జగత్తులో అధర్మము ప్రబలి–భూమిని క్రుంగదీసినపుడు, పరమ కరుణామయుడగు భగవానుడు పతితుల నుద్ధరించుటకై స్వేచ్ఛగ నరదేహము దాల్చి ప్రపంచములోని కష్ట దుఃఖముల పాఱద్రోలును. భగవానుడు స్వయముగ గీతలో ఇలాగు చెప్పియుండెను—

"నమే పార్థాస్తి కర్తవ్యం
త్రిషులోకేషు కిఞ్చన ।
నానవాప్త మవాప్తవ్యం
వర్త ఏవచ కర్మణి ॥

"ఓ పార్థ, ముల్లోకములలో నా కెట్టి కర్తవ్యమును లేదు. నాకు అప్రాప్యమైన దేదియు లేదు. నేను క్రొత్తగా పొందదగినదియును, ఏదియు లేదు. అటులయ్యు నేను కర్మానుష్ఠాన ప్రవృత్తుడ నగుచున్నాను." ఎందులకు? భగవానుడు కర్మమొనరింపని పక్షమున లోకులు సర్వవిధముల ఆయననే అనుసరింతురు. దాని ఫలమున లోకులు చెడుదురు – వర్ణసంకర మేర్పడును – పలురకములగు అనర్థములకు దారితీయును. ఈ జగత్తు అనిత్యమైనదని భగవాను డెఱుంగును. అటుల ఎఱిగియు లోక కల్యాణార్థము ఆయనకు ఎన్ని కష్టముల నోర్చుకొవలసి వచ్చుచున్నది! వేయేల, శ్రీరామకృష్ణుని జీవితము పరికింపుము. ఆయన సాధారణ మానవునివలె నడచుకొనెను. కాని ఆ ఏడు జానల శరీరములో సంపూర్ణమైన ఈశ్వరలీల నడచుచుండెను. బయట చూచుటకు మానవదేహము. కాని లోపల విరాడ్భగవచ్ఛక్తి.

"చిత్తమునకు ఏకాగ్రతను సాధించుకొనవలె ననిన అందులకు అభ్యాసము వైరాగ్యము అనువానికంటె సుకరమును అనుకూలమునగు పద్ధతి వేఱొకటి లేదు. నీవు జపమునకును ధ్యానమునకును వినియోగించు కాలము ఎంతైన గావచ్చు. పది పదునైదునిమిషములే కావచ్చు, కాని అప్పుడు నీ హృదయమునకు ధ్యానమున ఏకాగ్రత యుండవలయును. అంతర్యామిగ నున్నవాడును అన్నిటికిని ప్రవర్తకుడును పరమాత్మ. ఆయన నీ హృదయము నెఱుగును. ఎంతసేపు ధ్యానింతువు, ఎన్నితూర్లు జపింతు వనుట కా దతని మానము, నీలోని భగవత్తృష్ణయే అతని మానము."

—శ్రీమద్విరజానందస్వామి.

వార్తలు - విశేషాలు

శ్రీరామకృష్ణమిషను స్టూడెంట్సు హోము
మైలాపూరు-మదరాసు
1968-69 సంవత్సర నివేదిక

హోములో మూడు శాఖలున్నాయి. హైస్కూలుశాఖ ఒకటి, కాలేజీశాఖ ఒకటి, టెక్నికలు (సాంకేతికవిద్యా)శాఖ యొకటి. మైలాపూరు సంస్కృతకళాశాలకు సంబంధించిన ఓరియంటలుస్కూలులో చదువుచున్న విద్యార్థులను 14 మందిని, నివాసభోజనవసతులిచ్చి హోములో చేర్చుకొన్నారు. హైస్కూలు విద్యార్థులకందఱికి స్కూలు ఇక్కడనే నివాసము ఇక్కడనే. కాలేజీశాఖలోఉన్న విద్యార్థులందఱు వివేకానందకాలేజిలో చదువువారే. టెక్నికలుశాఖలో డిప్లోమాకోర్సు చదువు విద్యార్థులకు భోజనవసతులుమాత్రం సమకూర్చబడినవి. డిప్లోమాకోర్సుకు పైతరగతిలోనికి కూడ కొందఱు విద్యార్థులు చేర్చుకోబడ్డారు. హోము యాజమాన్యమున ప్రాథమిక పాఠశాలలు రెండున్నాయి.

హైస్కూలు:-8-వ తరగతినుండి 11-వ తరగతివఱకు మొత్తం నాలుగుతరగతులున్నాయి. విద్యగఱపుటతోబాటు విద్యార్థులకు శారీరకమానసికాధ్యాత్మికపుష్టిని కలిగించుట ఇచ్చటి లక్ష్యం. ఆత్మవిశ్వాసం సమష్టిజీవితం నాయకత్వం అనువానిలో శిక్షణము సమకూర్చుటేగాక చక్కని శీలమును రూపొందించుటలో ఇక్కడ ఎక్కువశ్రద్ధ వహింపబడుతుంది. స్కూలుగంటలలోకాక ప్రత్యేకవేళలలో విద్యార్థులకు సంస్కృతభాష నేర్పబడింది. వారు అమరభారతీపరీక్షాసమితివారు జరిపిన పరీక్షకు కూర్చున్నారు. అన్నితరగతుల విద్యార్థుల మొత్తం సంఖ్య 154.

కాలేజీశాఖ: ప్రీ యూనివర్సిటీవిద్యార్థులు 13; బి.ఎస్.సి విద్యార్థులు 29; సంస్కృత ఎమ్.ఏ విద్యార్థి 1; బి.టెక్ విద్యార్థి 1.

టెక్నికలు ఇన్ స్టిట్యూటు:-ఈ శాఖలో రెండేండ్ల మెకానికలు ఇంజనీరింగుకోర్సును ఒకసంవత్సరం ప్రీటెక్నికలుకోర్సును ఉన్నాయి. డిప్లోమాతరగతికి పైన ఒకటిన్నర సంవత్సరపు ఆటో మొబైలు ఇంజనీరింగుకోర్సు ఉన్నది. భోజనవసతులు పొందుచుండిన విద్యార్థులసంఖ్య ప్రీటెక్నికలు విద్యార్థులు 40; డిప్లోమా మొదటి సంవత్సరం విద్యార్థులు 24; డిప్లోమా రెండవ సంవత్సరం విద్యార్థులు 33; డిప్లోమాకు పైతరగతి విద్యార్థి 1. ప్రీటెక్నికలు తరగతి కాక తక్కిన తరగతులలో చదువుకునేందుకు మాత్రం వచ్చిపోయేవిద్యార్థులు 43 మంది ఉండినారు.

సెంటినరీ ప్రైమరీ స్కూలు, మైలాపూరు.- విద్యార్థుల మొత్తంసంఖ్య 450; అందు బాలుర సంఖ్య 257; బాలికలసంఖ్య 193; ఇరవైమంది పిల్లలకు మధ్యాహ్నం భోజనం సమకూర్చబడుతూవచ్చింది.

ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాల మల్లియంకరణై:-విద్యార్థుల మొత్తంసంఖ్య 150. అందు బాలురసంఖ్య 130; బాలికలసంఖ్య 20. ఇక్కడ వ్యవసాయవిద్యకూడ నేర్పబడుతుంది. ఈ స్కూలుకు సంబంధించిన హాస్టలులో ఉండిన విద్యార్థులసంఖ్య 42. వారిలో 35 మంది వెనుకబడిన నిమ్నవర్గాలవారు. మొత్తం నూఱుగురు విద్యార్థులకు మధ్యాహ్నభోజనం సమకూర్చబడుతూవచ్చింది.

రామకృష్ణమిషను, సింగపూరు
1967 సంవత్సరం నివేదిక

రామకృష్ణమిషనువారు ఈ కేంద్రమును 1928 లో స్థాపించారు. అప్పటినుండి ఇది క్రమాభివృద్ధినొంది, నిర్ణయించుకున్న కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తూ ఉన్నది. 1967 లో నిర్వహింపబడిన కార్యక్రమాలు:-

నారిస్ రోడ్డు 38-వ నంబరు గృహమున వివేకానంద తమిళ పాఠశాల ప్రాతస్సాయం వేళలందు జరుపబడుతూవచ్చింది. చేర్చుకోబడ్డ విద్యార్థులసంఖ్య సాయంవేళ తరగతిలో 60 మంది బాలురు; 50 మంది బాలికలు. ప్రొద్దుటి తరగతిలో 115 మంది బాలికలు; కలైమగళ్ తమిళ స్కూలు ప్రొద్దుటి వేళలలో జరుపబడుతూవచ్చింది. అందలి విద్యార్థులసంఖ్య 64 మంది బాలురు; 109 మంది బాలికలు.

బాలురవిడిది:- బార్ట్లీరోడ్డులో 179-వ నంబరు గృహమున ఉన్నది ఈ విడిది. ఇందు 8 సం॥ములనుండి 17 సంవత్సరములవఱకు వయస్సుగల బాలురు మొత్తం 55 మంది ఉన్నారు. వారు ప్రైమరీ సెకండరీ స్కూళ్లలో చదువుకుంటున్నారు. ఈ విడిదిలో ఉన్న శిశు గ్రంథాలయం చక్కగా వినియుక్తమైంది.

వయోజనులకై రాత్రి తరగతులు:- 2 తమిళ తరగతులలోను ఒక ఇంగ్లీషు తరగతిలోను మొత్తం 53 మంది విద్యార్థులు చదివారు. వారిలో అనేకులు సర్కారువారు జరిపే పరీక్షలకై సంసిద్ధులయ్యారు.

వైజ్ఞానిక కార్యక్రమాలు:- సింగపూరులోను మలేసియాలోను స్వాములు వారం వారం తరగతులు జరిపి మత విషయికోపన్యాసాలు కావించారు. సంవత్సరపు తుదిదినాలలో సెరంబెన్ అనుచోట ఆధ్యాత్మిక విషయసమాలోచనకై సమావేశం జరుపబడింది, సాధక జిజ్ఞాసువులకు సలహాలివ్వబడ్డాయి. రామకృష్ణ మఠమిషనుల కేంద్రాధ్యక్షులు శ్రీమద్వీరేశ్వరానందస్వాములు ఏప్రిల్ నెలలో ఈ కేంద్రానికి విచ్చేశారు. శ్రీవారు సెరంబన్, ఐపో, పీనాంగ్, కువాలాలుంపూర్ మున్నగు చోటలలోకూడా పర్యటించారు. కొందఱు ప్రముఖులు కొందఱు సన్న్యాసులు ఈ కేంద్రమునకు విచ్చేసి మిషను సభాభవనంలో ఉపన్యాసాలు చేశారు.

శ్రీరామకృష్ణుని జయంతి, శ్రీశారదాదేవి జయంతి, వివేకానందస్వామి జయంతి మఱి కొందఱు ముఖ్యమతగురువుల జయంతులు ఇతరోత్సవవిశేషములు ప్రత్యేక పూజ ఉపన్యాసాలు భజనలు అనెడి కార్యకలాపాలతో నిర్వహింపబడ్డాయి.

గ్రంథాలయ పత్రికాపఠనాలయాలు:- వీనిలో 5118 గ్రంథాలున్నవి. 6 దినపత్రికలు; 34 ఇతరపత్రికలు తెప్పించబడుతున్నాయి. గ్రంథాలయాన్ని ఉపయోగించుకొన్నవారి మొత్తంసంఖ్య 2685.

గ్రంథపరిచయం

గాయత్రీమంత్రార్థము - మహిమ

పండిత శ్రీరామశర్మాచార్యుల హిందీ మూలమునుండి శ్రీరాంపల్లి శ్రీరామచంద్రమూర్తిగారిచే ఆంధ్రీకృతము. ప్రాప్తిస్థానము: రాంపల్లి కామేశ్వరి, పోడూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా. పుటలు 34, వెల రూపాయి.

మంత్రరాజమైన గాయత్రిఅనంతమహిమో పేత మనడం సుప్రసిద్ధం. నామనిర్వచనమును అవయవభూత శబ్దార్థవిశేష వివరణమునూ పండిత శ్రీరామశర్మాచార్యగారు శ్రుతిస్మృతి పురాణప్రమాణాలతో చదువరులకు అంద జేశారు. వారివివృతికి శ్రీరాంపల్లి శ్రీరామ చంద్రమూర్తిగారు అన్వయానాతిరిక్తమును సరళ మునగు ఆంధ్రానువాదమును సమకూర్చారు. ఏతన్మంత్రార్థజిజ్ఞాసువులకు ఈ చిఱుతకృతి కొంగుబంగారం.

శ్రీ హనుమత్సంజీవనీ స్తోత్రము

'జయహను' మాంతములైన నూటెనిమిది నామాల సంకీర్తన రూపమైన యీ స్తోత్రం ప్రత్యక్షరమధురం, అత్యంతశ్రావ్యం, శ్రీ ధన కుధరం లక్ష్మీనృసింహాచార్య సంకలితం, తెనాలి శ్రీవాణి గ్రంథమాలా ప్రచురితం, దీనికి వెలలేదు, పోస్టేజి పంపినవారికి ఉచితంగా లభిస్తుంది.

—ప్రభాకర్.

తూర్పు పాకీస్తానునుంచి వచ్చిన కాందిశీకులకు 'హస్నాబాదు' 'బసిర్హాట్టు'లలో

రామకృష్ణ మిషనువారి సాహాయ్య కార్యక్రమం

జరూరు విన్నపం

తూర్పు పాకీస్తానంలో ఖుల్నా జిల్లానుంచి హస్నాబాదుకు బసిర్హాట్టుకు ప్రతిదినం కాందిశీకులు వేలాదిగా వచ్చి పడుతున్నారు. ఇప్పటికే ఐదువేలమంది నిలువనీడ కుడువ కూడు లేక అలమటిస్తున్నారు. అక్కడ రామకృష్ణ మిషన్ వారు సాహాయ్య కార్యక్రమం ఏప్రిలు 13-వ తేదినాడు ప్రారంభించారు. ప్రతిదినం సుమారు 15 క్వింటళ్ళ బియ్యం పంచి పెడు తున్నారు. వచ్చిపడే కాందిశీకుల సంఖ్య హెచ్చేకొలది 'కలరా' 'మశూచి' వంటి అంటు వ్యాధులు వ్యాపించే అవకాశం ఎంతైనా ఉంది. ఆహారపదార్థాలు పాలు మందులు తాత్కాలిక విడుదు లేర్పఱచటానికి సామగ్రి—ఇవి మిషన్ వారికి జరూరుగా కావలసి ఉన్నాయి. సర్కారువారు కాందిశీకులను జట్టు జట్టుగా స్థలాంతరాలకు చేర్చివేస్తున్నారు. ఐనా, ఇంకా వంతు తమకు అందక ఎంతోమంది తహతహపడుతున్నారు.

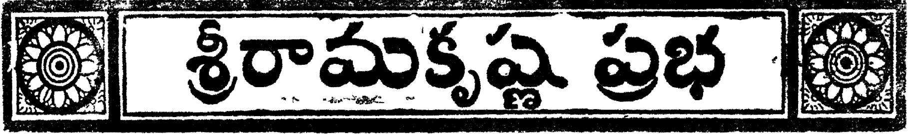
దీన సోదరమానవులకు ఆదుకోడానికి ఉదారమహాజనుల తోడ్పాటు ఎంత అవశ్యకమో చెప్పాలా ?

విరాళాలను ఈ క్రింది విలాసాలకు పంపితే, కృతజ్ఞతతో స్వీకరిస్తాం. చెక్కులు పంపేవారు 'రామకృష్ణ మిషను' పేరట పంపాలి.

1. జెనరలు సెక్రిటరి, రామకృష్ణ మిషను, బేలూరుమఠం పోస్టు, హౌరా.
2. అద్వైతాశ్రమం, 5 దెహీఎన్టలి రోడ్డు, కల్కత్తా 14.
3. ఉద్బోధన్, 1-ఉద్బోధన్ లేన్, కల్కత్తా 3.
4. రామకృష్ణ మిషన్, కల్చర్ ఇన్స్టిట్యూట్, గోల్పార్క్, కల్కత్తా 29.
5. రామకృష్ణ మిషను ఆశ్రమం, తాకి, 24 పర్గణాలు.
6. శ్రీరామకృష్ణమఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు, 4.

గంభీరానందస్వామి,
జెనరల్ సెక్రిటరి,

బేలూరు మఠం

ఇరువది యాఱవ సంపుటము

౧౯౬౯ జూలై సౌమ్య నిజాషాఢము మొదలు ౧౯౭౦ జూన్ సాధారణ జ్యేష్ఠము వఱకు

సంపాదకులు :

శ్రీ హీరానందస్వామి,

నేలటూరి భక్తవత్సలము, ఎమ్.ఏ., బి.ఓ.ఎల్.

శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4.

సాలు చందా రూ. 5 విడి ప్రతి 50 పైసలు

విషయానుక్రమణిక

అద్వైతము	శ్రీ మూర్తిగారు	౨౦౧, ౨౯౩
అప్పరు (తిరునావుక్కరశు)నాయనారు	శ్రీ చదలవాడ బాలగురునాథంగారు	౧౯౬, ౨౩౫
అభయదగర్జనము	శారదాచరణ్	౩౮౩
అభయసందేశము, శ్రీరాముని		౩౪౧
అమరజ్యోతి శ్రీరామాయణము	సంపాదకీయము	౩౫౧
అమ్మచూపిన వెలుగుబాట మగువలకు		౨౨౮
అమ్మసుద్దుల సుధలు		౨౧౬
అష్టావింశతి నామావళి - శ్రీదేవీ		౧౪౫
అష్టోత్తర శతనామావళి-శ్రీరామకృష్ణ	శ్రీ విమలానందస్వామి	౩౦౯
అంతఃప్రకోపాల సమీకరణము	శ్రీ హీరానందస్వామి	౨౬౬
ఆత్మ ప్రతిబింబం	కీ. శే. శ్రీ ముట్నూరు కృష్ణరావుపంతులుగారు	౧౭౪
ఆత్మానాత్మ జీవాత్మవివేచన	శ్రీ రూపనగుడి నారాయణరావుగారు	౯
ఆత్మికపుటాలోచనలు	శ్రీ. ఎం. వి. బి. ఎస్. శర్మగారు	౬౩
ఆదర్శమహిళ - శ్రీ మాతృదేవి	శ్రీ మద్విరేశ్వరానందస్వామిగారు	౨౧౭
అధునిక భారతదేశ సమైక్యము - రామకృష్ణోద్యమము	శ్రీ శారదాచరణ్	౩౫
ఆర్ష భారతస్తుతి	శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వరులుగారు	౪౨
ఆవశ్యకత - వివేకానందుని బోధనల	శ్రీ ఓగోటి ఆనందరాముగారు	౨౭
ఆవిర్భావము - శ్రీరామకృష్ణుని	శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ	౩౨
ఆంధ్ర శ్రీరామనవరత్నమాల	—	౩౩౭
ఇరువదియైదేండ్ల శ్రీరామకృష్ణప్రభ	సంపాదకీయము	౫
ఉపదేశము, బుద్ధదేవు	,,	౪౦౫
ఉపనిషత్కథావళి	శ్రీరాంపల్లి శ్రీరామచంద్రమూర్తిగారు	౪౧౩
ఋషభరాజర్షి	శ్రీమత్ప్రభవానందస్వామి	౧౯౨
కథ - భాసవిలాసుల	శ్రీ నిర్వాణానందస్వామి	౪౨౩
కర్మాచరణము - స్వతంత్ర	సంపాదకీయము	౨౮౯
కాళిగుడి - దక్షిణేశ్వరమున	,,	౩౮౪
కృష్ణావతారము, శ్రీ	రామకృష్ణానందస్వామి	౧౨౦
కృష్ణుడు - శ్రీ, తెల్పిన స్థితప్రజ్ఞలక్షణములు	శ్రీమచ్ఛుద్ధసత్త్వానందస్వామి	౧౧౬
కృష్ణునిగూర్చిన స్వామిజీ లేఖయొకటి	—	౧౧౭
గాంధిమహాత్ముడు	ప్రభాకర్	౧౬౯
గురుదేవుని ప్రశంస స్వామిజీలేఖలలో	—	౩౧౭
గోవిందాష్టకము	శ్రీ శంకరాచార్య సద్గురు. వ్యా. అన్నమాచార్య	౧౧౩
గంగావతరణము	శ్రీ ప్రభాకర్	౧౦౪, ౧౨౯
గ్రంథపరిచయము	—	౭౦, ౧౧౧, ౧౪౩, ౧౮౬, ౨౦౮, ౨౪౦, ౨౮౨, ౩౦౪, ౩౩౫, ౩౬౭, ౪౦౦, ౪౩౧
ఘంటానాదము	విద్వాన్ కాశీభట్ట సుబ్బరాయశర్మగారు	౧౬౫
చరమోపదేశములు-వరాహ, నరసింహ, రామ, కృష్ణుల	సంపాదకీయము	౧౨౬
చిత్తశుద్ధి - చిత్తనిగ్రహము	కీ. శే. ముట్నూరు కృష్ణరావుపంతులుగారు	౨౭౮

జగద్ధాత్రిపూజ, శ్రీ, జయరాంబాటిలో	బ్రహ్మచారిణి అనసూయ	౨౩౧, ౨౯౪
జడభరతోపాఖ్యానము	శ్రీమత్ప్రభవానందస్వామి	౨౭౩
జ్ఞానమార్గము	శ్రీ శిష్టా రామకృష్ణశాస్త్రిగారు	౧౬, ౯౩
జ్ఞానసూక్తులు		౩౮౬
జ్యోతిర్విశ్వాసము - వివేకానంద	శ్రీ తుమ్మల పేరారెడ్డిగారు	౨౬౧
డెబ్బదినాలుగు సద్విషయములు	శ్రీమత్కాంచీ ప్రతివాది భయంకర అణ్ణంగరాచార్యస్వామి	౧౩౫, ౧౫౯
తారావళి - శ్రీరామకృష్ణ	శ్రీ తుర్లూరి నరసింహారావు	౩౧౮
తీర్థనారాయణస్వామి జీవితసంగ్రహము	కుమారి నే. హేమమాలిని	౪౪
ధ్యానము - శ్రీవివేకానంద	శ్రీ చలవాది సోమయ్యగారు	౨౪౮
నరకనాశన శ్రీకృష్ణద్వాదశనామ స్తోత్రము	వ్యాఖ్యాత అన్నమాచార్య	౧౮౮
నాగార్జునాచార్య, శ్రీ	కుమారి మాదిరెడ్డి ప్రభావతి	౫౭
నిత్యనూతన సందేశ ప్రదాత - వివేకానందస్వామి	సంపాదకీయము	౨౫౩
నివృత్తి ధర్మసారము	,,	౧౭౦
నైష్కర్మ్యసిద్ధి - సురేశ్వరాచార్యుని	శ్రీ చోడవరపు పట్టాభి సీతారామశర్మగారు	౩౩౧
న్యాసదశకము	వ్యాఖ్యాత శ్రీమత్కాంచీ ప్రతివాది భయంకర అణ్ణంగరాచార్య స్వామి	౧, ౭౧
పరమార్థస్తుతి	,,	౩౬౯, ౪౦౧
పునరుద్ధారకులు - హిందుమత	శ్రీ కేశవతీర్థస్వామి	౪౯
పురుషప్రయత్నము - భగవదనుగ్రహము		౩౧౧
పొడుపు కథాగేయము	శాం	౫౬
ప్రాజ్ఞసూక్తి మయూఖమాల - స్వామిజీనిగూర్చిన		౨౮౮
బలోపనిషత్తు - శ్రీ వివేకానందస్వామి బోధించిన		౨౪౮
బ్రహ్మస్తోత్రము	వ్యాఖ్యాత; కీ. శే. వేదం వేంకటరాయశాస్త్రిగారు	౨౮౩, ౩౦౫
భారతదేశ సమైక్యము	శ్రీ బిట్రా భావనారాయణగారు	౪౦
భారతీయ సాహిత్యము - రామాయణ ప్రాశస్త్యము	ఆర్ష విద్యాలంకార శ్రీ కల్లూరి చంద్రమౌళిగారు	౩౫౪, ౩౭౦
మహాలయపక్షము - దేవీనవరాత్రము	సంపాదకీయము	౧౫౦
మార్గాలు - సత్ప్రవర్తనకు	శ్రీ యల్లంరాజు చెంచుసుబ్బరావుగారు	౨౯౭
మైసూరు మహారాజావారికి స్వామిజీ లేఖ		౨౬౩
మోక్షమార్గము - ద్వాదశగురువులు	డాక్టరు. దివాకర్ల వేంకటావధానిగారు	౧౧
యుగావతారుడు - శ్రీరామకృష్ణుడు	సంపాదకీయము	౩౧౩
రసస్వరూపం - రసజ్ఞత-సౌందర్యసృష్టి	కీ. శే. ముట్నూరు కృష్ణరావుపంతులుగారు	౪౨౦
రామకృష్ణ గురుదేవుడు	ఆశుకవి కిశోర శ్రీ చిలుకూరి మాధవకృష్ణకవిగారు	౬౬
రామనుతి, శ్రీ, వేల్పులు కావించిన	—	౩౩౮
రామలీల	శారదాచరణ్	౩౪౦
రామాయణము - వివేకానంద	అను. నే. భ.	౩౪౨

వసుదేవనందన స్తోత్రము - శ్రీ	వెలాల రంగయకవి	౧౧౬
వార్తలు విశేషాలు	—	౭౮, ౧౦౮, ౧౪౩, ౧౭౨. ౨౦౪, ౨౩౮, ౨౭౦, ౩౦౨, ౩౩౩, ౩౬౪, ౩౯౫, ౪౩౦
విడుపు	శాంతిశ్రీ	౫౮
విద్యాసంస్థలు	శ్రీ దివాకర్ల రామమూర్తిగారు	౧౦౧
విన్నపం	శ్రీ గంభీరానందస్వామి	౧౪౪
వివేకానందస్మృతి - శ్రీమద్	శ్రీ తపస్యానందస్వామి	౩౭౭
వివేకానందా	శ్రీ కూరెళ్ళ రామనరసింహారావుగారు	౪౮
విశ్వహిందూ పరిషత్ప్రాదుర్భావము	శ్రీ పోలూరి హనుమజ్జానకీరామశర్మగారు	౨౬
వేదాంతమనగా ఏమి	అనువక్త్రి: శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక వరదాప్రాణ	౪౧౧
శక్తిపూజ - గురుశిష్యుల వివరణము	—	౧౪౯
శక్త్యుపాసన	కీ. శే. ముట్నూరు కృష్ణరావుపంతులుగారు	౧౫౩
శశిప్రశస్తి	—	౮౪
శారదాభుజంగాష్టకము	వ్యాఖ్యాత. అన్నమాచార్య	౧౪౬
శివానందలేఖావళి - శ్రీ	అను. సే. భ.	౧౬౩, ౧౮౭, ౨౩౪, ౨౬౯, ౨౯౭, ౩౨౬, ౩౬౦, ౩౮౬, ౪౨౫
శివానందస్మృతులు - శ్రీ	శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ	౧౩౮, ౧౫౬, ౧౮౫, ౨౩౩, ౨౬౯, ౩౨౨, ౩౫౯, ౩౮౪, ౪౨౮
శ్రీస్తవము	వ్యాఖ్యాత: శ్రీమత్కాంచీ ప్రతివాది భయంకర అణ్ణంగరాచార్య స్వామి	౨౦౯; ౨౪౧
శంఖనాదము	విద్వాన్ కాశీభట్ల సుబ్బరామశర్మ	౧౩౮
శంఖారావము - వివేకానంద, శ్రీ	శ్రీ శుద్ధానంద భారతి	౨౫౯
సర్వలోక మాతృష్టకము	కీ. శే. శ్రీ తిరుపతి వేంకటకవులు	౧౪౮
సారస్వతము - శ్రీశంకర	శ్రీ జాస్తి నరసరాజు గారు	౪౦౮
సార్వజనీనత - శ్రీరామకృష్ణుని	శ్రీ యల్లంరాజు చెంచుసుబ్బారావుగారు	౭౩
సీసమాలిక :- శ్రీరామకృష్ణ	శారదాచరణ్	౧౩౭
సూక్తి నవరత్నముల వెలుగు పరమహంస గురుదేవుని	—	౧౭౯
సంభాషణలు-శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి	సంపాదకీయము	౮౫
సౌందర్యబోధ	కీ. శే. ముట్నూరు కృష్ణరావుపంతులుగారు	౭౬, ౧౩౧

భక్తియోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో, శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

121+4 పుటలు ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

కర్మయోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు కర్మయోగతత్త్వము నరటిపండొలిచినరీతిని విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెటుల మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు. కర్మయోగ రహస్యము నెఱుగగోరు జిజ్ఞాసువుల కిది కల్పతరువు.

146+8 పుటలు ఏడవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4.

శ్రీరామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

పరిశోధితమగు 1121 మహోపదేశములతో, సంగ్రహ జీవితముతో నలరారుచున్నది.

జీవుడు : సంసారము ; మాయ, గ్రంథములు : గ్రంథులు, బాధగురువులు : బోధ గురువులు, లౌకికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు : వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమతసామరస్యము, జీవుడు : దేవుడు, జ్ఞానము: భక్తి: కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము, సూక్తులు: నీతికథలు మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసిబిడ్డలకయిన నవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

...ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికీ కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూత్రాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి పండొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి... —ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు ప్రజ్వలమగు పంచమ ముద్రణము : వెల : అట్టబైండు : రూ. 4-50
క్యాలికో : రూ. 5-50

శ్రీ రామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ॥ న్యాయమూర్తి శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీరామకృష్ణదేవుని దివ్యోపదేశవాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివిపఱచి, తమ స్వాంతభావము లెన్నియో చేర్చి, ఆ సమష్టినంతయు శ్రీరామకృష్ణభాషితముగా, మనోహరకథారూపముగను, సంభాషణరూపముగను మార్చి, తమిళభాషలో రచింపబడిన జనాకర్షకగ్రంథము. ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, బెంగాలీ, గుజరాతీ, హిందీభాషలలోని కిప్పటికే అనువదింపబడి అపారవ్యాప్తినొందినది. ఆ గ్రంథమున కిది చక్కని ఆంధ్రీకరణము.

128 పుటలు వెల : రూ. 1-25

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము ‘‘సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము’’ కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారీ యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు   రెండవ కూర్పు   వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము !   ఇప్పుడే వెలువడినది !

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయభాగము – రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు)   ఆఱవ కూర్పు   వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు—4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ హీరానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.